

Αριθμός Γνωμοδότησης 201/2018
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Ε')

Συνεδρίαση της 14^{ης} Νοεμβρίου 2018.

Σύνθεση

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσάνεα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλανάκης και Ιωάννης Χατζηνέκκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Δημήτριος Καμάρης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτοκόλλου ΤΑΔΚ οικ.430/27-03-2018 έγγραφο του Τμήματος Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης της ομόνυμης Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών).

Περιλήψη ερωτήματος: Ερωτάται: α) Εάν επιτρέπεται η μερική καταχώριση (μεταγραφή) μόνον των στοιχείων εκείνων ληξιαρχικής πράξης γέννησης επιχώριας αλλοδαπής αρχής, τα οποία συμφωνούν με το ημεδαπό δίκαιο, κατά παράλειψη εκείνων που αντίκεινται στην ελληνική έννομη τάξη και, ειδικότερα, κατά παράλειψη: αα) του δηλωθέντος και εγγραφόμενου στην πράξη αλλοδαπού προσώπου, ως γονέα του νεογνού, ομοίου φύλου με τη δηλωθείσα και εγγραφόμενη μητέρα του νεογνού, ελληνικής ιθαγένειας και ββ) του δηλωθέντος και αναγραφόμενου επωνύμου του νεογνού κατά το μέρος που στο επώνυμο της μητέρας του προστίθεται και το επώνυμο της γυναίκας που αναγράφεται στη ληξιαρχική πράξη ως γονέας του και η οποία είχε συνάψει με τη μητέρα του νεογνού γάμο που ως γάμος ομόφυλων αναγνωρίζεται ως έγκυρος κατά το δίκαιο του κράτους της αρχής που συντάζε την πράξη.

2

β) Εάν επιτρέπεται η καταχώριση (μεταγραφή) και με ποια στοιχεία ληξιαρχικής πράξης γέννησης επιχώριας αλλοδαπής αρχής, στην οποία έχει δηλωθεί και εγγράφεται: αα) ως γονέας του νεογνού, το οποίο αποκτήθηκε με μέθοδο τεχνικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, παράλληλα με τη δηλωθείσα και εγγραφείσα ελληνικής ιθαγένειας μητέρα του, η ελληνίδα σύντροφος της τελευταίας, με την οποία είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης κατά το ελληνικό δίκαιο και γάμο στη χώρα της αρχής που συνέταξε την πράξη, κατά το δίκαιο της οποίας αναγνωρίζεται ως έγκυρος ο γάμος ομόφυλων και ββ) ως επώνυμο του νεογνού, όχι το επώνυμο της μητέρας του, αλλά το επώνυμο της ελληνίδας που έχει δηλωθεί και εγγράφεται ως γονέας του νεογνού.

γ) Εάν επιτρέπεται η καταχώριση (μεταγραφή) ληξιαρχικής πράξης γέννησης που εκδόθηκε από αλλοδαπή επιχώρια αρχή και συντάχθηκε για δήλωση γεννήσεως διδύμων νεογνών με τη μέθοδο της παρένθετης μητρότητας από κυοφόρο υπήκοο του κράτους της επιχώριας αλλοδαπής αρχής και στην οποία (ληξιαρχική πράξη) εγγράφεται ως γονέας ο έλληνας υπήκοος που επιθυμούσε να αποκτήσει τέκνα και ήλθε σε συμφωνία με την κυοφόρο, χωρίς να αναγράφεται στην πράξη αυτή ο άλλος γονέας (μητέρα) των νεογνών και

δ) Εάν επιτρέπεται η καταχώριση (μεταγραφή) ληξιαρχικής πράξης γέννησης που εκδόθηκε από επιχώρια αλλοδαπή αρχή για δήλωση γεννήσεως νεογνού με τη μέθοδο της παρένθετης μητρότητας από κυοφόρο υπήκοο του κράτους της επιχώριας αλλοδαπής αρχής με γαμέτες τρίτου άνδρα και στην οποία (ληξιαρχική πράξη) εγγράφεται ως γονέας ο έλληνας υπήκοος που επιθυμούσε να αποκτήσει τέκνα και ήλθε σε συμφωνία με την κυοφόρο, χωρίς να αναγράφεται στην πράξη αυτή ο άλλος γονέας (μητέρα) του νεογνού.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί ως εξής:

Ιστορικό.

Από το έγγραφο του ερωτήματος, τα στοιχεία που το συνοδεύουν και όσα χορηγήθηκαν συμπληρωματικά από την ερωτώσα υπηρεσία, προκύπτουν τα εξής:

1. Στα πλαίσια της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών (π.δ/μα 141/2017 - Α' 180) αρμοδιότητας του Τμήματος

[Handwritten signature]

3

Εθνικού Ληξιαρχείου για την καταχώριση (μεταγραφή) ληξιαρχικών πράξεων γεννήσεως που συντάχθηκαν στην αλλοδαπή για έλληνες υπηκόους, υπήρξε άρνηση του τελευταίου, κατά την ενάσκηση του προβλεπόμενου από το άρθρο 43 του ν. 344/1976 (Α' 143) ελέγχου των προς καταχώριση πράξεων, να καταχωρίσει υποβληθείσες ληξιαρχικές πράξεις, που συντάχθηκαν από επιχώρια αλλοδαπή αρχή κατά την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976, στις ακόλουθες δύο περιπτώσεις:

Στην πρώτη, στην προς καταχώριση πράξη, που εκδόθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο από το Δήμο Γλασκώβης, βεβαιώνεται η γέννηση νεογνού στην πόλη της Γλασκώβης από ελληνίδα μητέρα, κάτοικο Μεγάλης Βρετανίας και εγγράφεται ως γονέας του νεογνού, όχι μόνον η ελληνίδα μητέρα του, αλλά και αλλοδαπή υπήκοος, δηλαδή πρόσωπο ίδιου φύλου με τη μητέρα, με το οποίο η τελευταία είχε συνάψει έγκυρο γάμο κατά το δίκαιο του τόπου τέλεσής και ως επώνυμο του νεογνού αυτό που προέκυπτε από το συνδυασμό των επωνύμων της μητέρας του και της αλλοδαπής που εγγράφεται ως γονέας του.

Στη δεύτερη περίπτωση, στην προς καταχώριση πράξη, που εκδόθηκε από το ληξιαρχείο της πόλης Γουεστμίνστερ του Ηνωμένου Βασιλείου, βεβαιώνεται η γέννηση νεογνού στην πόλη του Γουεστμίνστερ από ελληνίδα μητέρα, κάτοικο Μεγάλης Βρετανίας, το οποίο, κατά το ιστορικό του ερωτήματος, αποκτήθηκε με μέθοδο τεχνικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, στην οποία υποβλήθηκε η μητέρα του νεογνού στη Βαρκελώνη της Ισπανίας. Στην ίδια πράξη εγγράφεται ως γονέας του νεογνού, όχι μόνον η ελληνίδα μητέρα του, αλλά και η ελληνίδα υπήκοος, με την οποία η μητέρα του νεογνού είχε συνάψει έγκυρο γάμο κατά το δίκαιο του τόπου τέλεσής, αλλά και έγκυρο κατά το ελληνικό δίκαιο σύμφωνο συμβίωσης και η οποία είχε συνανέσει στην απόκτηση του τέκνου με τη μέθοδο της τεχνικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και ως επώνυμο του νεογνού το επώνυμο της ελληνίδας συντρόφου της μητέρας του.

2. Ακολούθως, υπεβλήθησαν από υπηρεσιακές μονάδες του Υπουργείου Εξωτερικών προς την ερωτώσα υπηρεσία τα ακόλουθα περιστατικά προς παροχή διευκρινίσεων ως προς την αντιμετώπισή τους από τις κατά τόπους αρμόδιες προξενικές αρχές στα πλαίσια της ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους σχετικά με τη δήλωση ληξιαρχικών γεγονότων προς αυτές.

Στην πρώτη περίπτωση, στην προς καταχώριση πράξη (ληξιαρχική πράξη Μουμπάι Ινδίας) βεβαιώνεται η γέννηση διδύμων νεογνών, τα οποία, κατά το ιστορικό των εγγράφων, αποκτήθηκαν με παρένθετη μητρότητα και εγγράφεται ως πατέρας των

4

νεογνών έλληνας υπήκοος που ήλθε σε συμφωνία με την κυοφόρο, υπήκοο Ινδίας, χωρίς να αναγράφεται στην πράξη αυτή και ο άλλος γονέας (μητέρα) των νεογνών.

Στη δεύτερη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα διαβιβασθέντα από την ερωτώσα υπηρεσία με αριθμό πρωτοκόλλου 731/ΑΣ1118/ΣΗΔΕ 22422/09-05-2017 έγγραφο της Διεύθυνσης Α3 Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών και με αριθμό πρωτοκόλλου 20 22/ΑΣ 547/05-05-2017 έγγραφο του Γενικού Προξενείου στη Νέα Υόρκη, στην προς καταχώριση πράξη (ληξιαρχική πράξη προξενικής αρχής των Η.Π.Α. στο Μεξικό) βεβαιώνεται η γέννηση νεογνού, το οποίο, κατά το ιστορικό των εγγράφων, αποκτήθηκε με παρένθετη μητρότητα και εγγράφεται σ' αυτήν ως πατέρας του νεογνού, έλληνας υπήκοος που ήλθε σε συμφωνία με την κυοφόρο, υπήκοο Μεξικού, χωρίς να αναγράφεται στην πράξη αυτή και ο άλλος γονέας (μητέρα) του νεογνού, ενώ δεν προέκυπτε εάν κατά την εξωσυμβατική νομιμοποίηση χρησιμοποιήθηκε γενετικό υλικό του ίδιου ή τρίτου.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη, με το με αριθμό πρωτοκόλλου 220664/4733/31-01-2018 έγγραφό του προς την ερωτώσα υπηρεσία και στα πλαίσια διερεύνησης της πρώτης υπόθεσης σχετικά με την μεταγραφή της ληξιαρχικής πράξης που εκδόθηκε από το Δήμο Γλασκώβης, πρότεινε την καταχώριση (μεταγραφή) της ληξιαρχικής πράξης γέννησης κατά το μέρος που αφορά τον έλληνα μόνο γονέα, ώστε να κατοχυρωθεί η οικογενειακή σχέση του παιδιού με την ελληνικής ιθαγένειας μητέρα που το γέννησε και τη συνακόλουθη κατοχύρωση της ελληνικής ιθαγένειας και την μεταφορά μόνο του επωνύμου της τεκούσας μητέρας ως επωνύμου του τέκνου.

4. Επίσης, με την με αριθμό κατάθεσης Ε2850/2016 ενώπιον του ΣτΕ αίτηση είχε ζητηθεί η ακύρωση της εκδωθείσας άρνησης της ερωτώσας υπηρεσίας με το από 15-07-2016 και με αριθμό πρωτοκόλλου 34180-19/05/2016 και 39027-06/06/2016 έγγραφό της να προβεί στην καταχώριση της ληξιαρχικής πράξης της δεύτερης περίπτωσης που εκδόθηκε από το ληξιαρχείο της πόλης Γουεστμίνστερ του Ηνωμένου Βασιλείου. Επ' αυτής εκδόθηκε η με αριθμό 1084/2018 απόφαση του ΣτΕ που απέρριψε την αίτηση ως απαράδεκτη λόγω υπαγωγής της διαφοράς στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων.

5. Με το από 25-01-2018 υπηρεσιακό σημείωμα του Αυτοτελούς Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Υπουργείου Εσωτερικών προς τις ερωτώσες υπηρεσίες γινόταν γνωστό ότι οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επιθυμούσαν τη διοργάνωση συνάντησης με την τελευταία ως αρμόδια εθνική αρχή για το θέμα κατοχύρωσης ονόματος τέκνου που γεννήθηκε από γονείς του ίδιου φύλου.

[Handwritten signature]

6. Επίσης, είχε υποβληθεί και προς το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου, που υπάγεται στην ερωτώσα υπηρεσία, η από 27-12-2017 αίτηση του Ι.Σ., δηλωθέντα πατέρα των διδύμων στην προς καταχώριση ληξιαρχική πράξη του Μουμπάι Ινδίας, που συνοδεύονταν από την από 29-06-2016 απαντητική επιστολή του Συνήγου του Πολίτη προς αυτόν, για την συσχέτιση στην πιο πάνω ληξιαρχική πράξη και των συνημμένων στην αίτηση εγγράφων, ήτοι των πιστοποιητικών βαπτίσεως των γεννηθέντων διδύμων τέκνων στην Ιερά Μητρόπολη Βοστώνης, των προγενικών αναφορών γεννήσεως των διδύμων ως πολιτών των Η.Π.Α. στο εξωτερικό, της συμφωνίας παρένθετης μητρότητας του αιτούντα με ινδή υπήκοο που καταρίστηκε ενώπιον συμβολαιογράφου της πόλεως Μουμπάι της Ινδίας.

7. Ενόψει των ανωτέρω υποβλήθηκαν από την ερωτώσα υπηρεσία, κατ' επίκληση των διατάξεων στο νομικό πλαίσιο της παρούσας και κατ' ορθή διατύπωση με βάση το προπαρατεθέν ιστορικό, τα εξεταζόμενα ερωτήματα.

Νομοθετικό πλαίσιο.

8. Στις διατάξεις του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του Αστικού Κώδικα (π.δ/μα 456/1984 - Α' 164), που περιλαμβάνονται στο δεύτερο κεφάλαιο του πρώτου βιβλίου των γενικών αρχών, ορίζονται τα ακόλουθα:

«Γάμος. 1. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου ρυθμίζονται και για τα δύο πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν από το δικαίωμα της ιθαγένειας ενός απ' αυτά. Ο τύπος του γάμου ρυθμίζεται, είτε κατά το δικαίωμα της ιθαγένειας ενός από τα πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν, είτε κατά το δικαίωμα του τόπου όπου τελείται. 2.» (άρθρο 13),

«Προσωπικές σχέσεις των συζύγων. Οι προσωπικές σχέσεις των συζύγων ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαίωμα της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής ιθαγένειας τους, εφόσον ο ένας της διατηρεί 2. από το δικαίωμα της τελευταίας κατά τη διάρκεια του γάμου κοινής συνήθους διαμονής τους 3. από το δικαίωμα με το οποίο οι σύζυγοι συνδέονται στενότερα» (άρθρο 14),

«Τέκνο γεννημένο σε γάμο. Η ιδιότητα τέκνου ως γεννημένου σε γάμο κρίνεται κατά το δικαίωμα που διέπει τις προσωπικές σχέσεις της μητέρας και του συζύγου της κατά το χρόνο της γέννησης του τέκνου ή, αν ο γάμος τους έχει λυθεί πριν από τη γέννηση, κατά το χρόνο της λύσης του γάμου» (άρθρο 17),

«Τέκνο χωρίς γάμο των γονέων του. Οι σχέσεις μητέρας και τέκνου που γεννήθηκε χωρίς το γάμο των γονέων του ρυθμίζονται κατά σειρά: 1 από το δικαίωμα της

τελευταίας κοινής ιθαγένειας τους 2. από το δικαίωμα της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους 3. από το δικαίωμα της ιθαγένειας της μητέρας» (άρθρο 19),

«Επιφύλαξη δημόσιας τάξης. Διάταξη αλλοδαπού δικαίου δεν εφαρμόζεται, αν η εφαρμογή της προσκρούει στα χρηστά ήθη ή γενικά στη δημόσια τάξη» (άρθρο 33),

9. Στις διατάξεις περί γάμου του ΑΚ, που περιλαμβάνονται στο δεύτερο κεφάλαιο του τέταρτου βιβλίου του οικογενειακού δικαίου, ορίζονται και τα ακόλουθα:

«Όροι για τη σύναψη γάμου. Για τη σύναψη γάμου απαιτείται συμφωνία των μελλόνυμφων. Οι σχετικές δηλώσεις γίνονται αυτοπροσώπως και χωρίς αίρεση ή προθεσμία» (άρθρο 1350),

«Τέλεση του γάμου. Ο γάμος τελείται, είτε με τη σύγχρονη δήλωση των μελλόνυμφων ότι συμφωνούν σ' αυτό (πολιτικός γάμος), είτε με ιερολογία από ιερέα της ανατολικής ορθόδοξης εκκλησίας ή από λειτουργό άλλου δόγματος ή θρησκείας γνωστού στην Ελλάδα. Η δήλωση γίνεται δημόσια κατά πανηγυρικό τρόπο ενώπιον δύο μαρτύρων, προς το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας του τόπου όπου τελείται ο γάμος ή προς το νόμιμο αναπληρωτή τους, που είναι υποχρεωμένοι να συντάξουν αμέσως σχετική πράξη. Οι προϋποθέσεις της ιεροτελεστίας και κάθε θέμα σχετικό με αυτήν διέπονται από το τυπικό και τους κανόνες του δόγματος ή του θρησκείας σύμφωνα με το οποίο γίνεται η ιεροτελεστία, εφόσον δεν είναι αντίθετοι με τη δημόσια τάξη. Ο θρησκευτικός λειτουργός είναι υποχρεωμένος να συντάξει αμέσως σχετική πράξη. Η τέλεση πολιτικού γάμου δεν εμποδίζει την ιερολογία του ίδιου γάμου κατά τη θρησκεία και το δόγμα των συζύγων» (άρθρο 1367),

Στο δε άρθρο 1372 ΑΚ, στο τρίτο κεφάλαιο του οικογενειακού δικαίου περί άκυρου και ανυπόστατου γάμου, ορίζεται ότι: «Άκυρος και ανυπόστατος γάμος. Άκυρος είναι μόνο ο γάμος που έγινε κατά παράβαση των άρθρων 1350 έως 1352, 1354, 1356, 1357 και 1360. Δεν είναι άκυρος ο γάμος, εφόσον έχει γίνει η δήλωση του άρθρου 1367 προς το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή το νόμιμο αναπληρωτή τους, έστω και αν έχουν παραλειφθεί οι άλλοι όροι της τέλεσης. Γάμος που έγινε χωρίς να τηρηθεί καθόλου ένας από τους τύπους που προβλέπονται στο άρθρο 1367 είναι ανυπόστατος».

10. Στις διατάξεις του ογδόου κεφαλαίου του οικογενειακού δικαίου του ΑΚ για την ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή, το οποίο (κεφάλαιο) εισήχθη με το άρθρο πρώτο του ν. 3089/2002 (Α' 327) με άρθρα 1455 έως 1490 στη θέση των ταυταριθμικών ήδη καταργημένων άρθρων με το άρθρο 17 του ν. 1329/1983 (Α' 25), ορίζονται και τα ακόλουθα:

Σ. Ο.

«Κάθε ιατρική πράξη που αποβλέπει στην υποβοήθηση της ανθρώπινης αναπαραγωγής, σύμφωνα με τους όρους του προηγούμενου άρθρου, διενεργείται με την έγγραφη συναίνεση των προσώπων που επιθυμούν να αποκτήσουν τέκνο. Αν η υποβοήθηση αφορά άγαμη γυναίκα, η συναίνεση αυτής και, εφόσον συντρέχει περίπτωση ελεύθερης ένωσης, του άνδρα με τον οποίο συζεί παρέχεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο.» (άρθρο 1456),

«Η τεχνητή γονιμοποίηση μετά το θάνατο του συζύγου ή του άνδρα με τον οποίο η γυναίκα συζούσε σε ελεύθερη ένωση επιτρέπεται με δικαστική άδεια μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς οι εξής προϋποθέσεις: α. Ο σύζυγος ή ο μόνιμος σύντροφος της γυναίκας να έπαυσε από ασθένεια που συνδέεται με πιθανό κίνδυνο στειρότητας ή να υπήρχε κίνδυνος θανάτου του. β. Ο σύζυγος ή ο μόνιμος σύντροφος της γυναίκας να είχε συναίεση με συμβολαιογραφικό έγγραφο και στη μεταθανάτια τεχνητή γονιμοποίηση. Η τεχνητή γονιμοποίηση διενεργείται μετά την πάροδο έξι μηνών και πριν από τη συμπλήρωση διετίας από το θάνατο του άνδρα» (άρθρο 1457),

«Η μεταφορά στο σώμα άλλης γυναίκας γονιμοποιημένων ωαρίων, ξένων προς την ίδια και η κυοφορία από αυτήν επιτρέπεται με δικαστική άδεια που παρέχεται πριν από τη μεταφορά, εφόσον υπάρχει έγγραφη και χωρίς αντάλλαγμα συμφωνία των προσώπων που επιδιώκουν να αποκτήσουν τέκνο και της γυναίκας που θα κυοφορήσει, καθώς και του συζύγου της, αν αυτή είναι έγγαμη. Η δικαστική άδεια παρέχεται ύστερα από αίτηση της γυναίκας που επιθυμεί να αποκτήσει τέκνο, εφόσον αποδεικνύεται ότι αυτή είναι ιατρικώς αδύνατο να κυοφορήσει και ότι η γυναίκα που προσφέρεται να κυοφορήσει είναι, εν όψει της κατάστασης της υγείας της, κατάλληλη για κυοφορία.» (άρθρο 1458),

Με το άρθρο ογδόο του πιο πάνω ν. 3089/2002, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4272/2014 (Α' 145), ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 1458 και 1464 του Αστικού Κώδικα εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση που η αιτούσα ή εκείνη που θα κυοφορήσει το τέκνο έχει την κατοικία της ή την προσωρινή διαμονή της στην Ελλάδα».

11. Στις διατάξεις του ένατου κεφαλαίου του οικογενειακού δικαίου του ΑΚ περί συγγένειας, όπως το κεφάλαιο αυτό αναριθμήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3089/2002 (Α' 327), ορίζονται και τα ακόλουθα:

«Η συγγένεια του προσώπου με τη μητέρα του και τους συγγενείς της συνάγεται από τη γέννηση. Η συγγένεια με τον πατέρα και τους συγγενείς του συνάγεται από το

γάμο ή το σύμφωνο συμβίωσης της μητέρας με τον πατέρα ή ιδρύεται με την αναγνώριση, εκούσια ή δικαστική» (άρθρο 1463, όπως ισχύει αντικαταστάθην με το άρθρο 14 του ν. 4356/2015 - Α' 181),

«Σε περίπτωση τεχνητής γονιμοποίησης, αν η κυοφορία έγινε από άλλη γυναίκα, υπό τους όρους των άρθρων 1456, 1457, 1458, 1459 του τέκνου τεκμαίρεται η γυναίκα στην οποία δόθηκε η σχετική δικαστική άδεια. Το τεκμήριο αυτό ανατρέπεται, με αγωγή προσβολής της μητρότητας που ασκείται μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τον τοκετό, είτε από την τεκμαίρομένη μητέρα, είτε από την κυοφόρο γυναίκα, εφόσον αποδειχθεί ότι το τέκνο κατάγεται βιολογικά από την τελευταία. Η προσβολή γίνεται από τη δικαιούμενη γυναίκα αυτοπροσώπως ή από ειδικό πληρεξούσιο της ή ύστερα από άδεια του δικαστηρίου, από τον νόμιμο αντιπρόσωπό της. Με την αμετάκλητη δικαστική απόφαση που δέχεται την αγωγή το τέκνο έχει αναδομικά από τη γέννησή του μητέρα τη γυναίκα που το κυοφόρησε» (άρθρο 1464, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου δεύτερου του ν. 3089/2002 - Α' 327),

«Τεκμήριο καταγωγής από γάμο. Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου της μητέρας του ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον σύζυγο της μητέρας (τέκνο γεννημένο σε γάμο). Τέκνο γεννημένο σε γάμο θεωρείται και το τέκνο που γεννήθηκε ύστερα από μεταθανάτια τεχνητή γονιμοποίηση, εφόσον υπάρχει η απαιτούμενη κατά το άρθρο 1457 δικαστική άδεια. Αν το τέκνο γεννήθηκε μετά την τριακοστή ημέρα από τη λύση ή την ακύρωση του γάμου, η απόδειξη της πατρότητας του συζύγου βαρύνει εκείνον που την επικαλείται. Το ίδιο ισχύει και όταν η τεχνητή γονιμοποίηση έγινε μετά το θάνατο του συζύγου, παρά την έλλειψη δικαστικής άδειας» (άρθρο 1465, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου δεύτερου του ν. 3089/2002 - Α' 327),

12. Στις διατάξεις του ενδεκάτου κεφαλαίου του οικογενειακού δικαίου του ΑΚ περί σχέσεων γονέων και τέκνων ορίζονται και τα ακόλουθα:

«Το επώνυμο του τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του. Το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του παίρνει το επώνυμο της μητέρας του.» (άρθρο 1506),

13. Με το ν. 4356/2015 «Σύμφωνο συμβίωσης, άσκηση δικαιωμάτων, ποινικές και άλλες διατάξεις» (Α' 181) ορίζονται τα ακόλουθα:

«Σύσταση. Η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων, ανεξάρτητα από το φύλο τους, με την οποία ρυθμίζουν τη συμβίωσή τους (σύμφωνο συμβίωσης) καταρτίζεται

Σ. Ο.

αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η ισχύς της συμφωνίας αρχίζει από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου στο ληξιαρχείο του τόπου κατοικίας τους, το οποίο καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο του Ληξιαρχείου» (άρθρο 1).

«Τεκμήριο πατρότητας. Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του Συμφώνου, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα με τον οποίο η μητέρα κατέγραψε το Σύμφωνο. Το τεκμήριο αναιρείται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Τα άρθρα 1466 επ. ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 614 επ. ΚΠολΔ, εφαρμόζονται αναλόγως» (άρθρο 9).

«Πεδίο εφαρμογής. 1. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε κάθε σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον τούτο καταρτίζεται στην Ελλάδα ή ενώπιον ελληνικής προξενικής αρχής. 2. Οι προϋποθέσεις σύναψης, οι σχέσεις των μερών μεταξύ τους και οι προϋποθέσεις και συνέπειες της λύσης των συμφώνων συμβίωσης, που δεν υπάρχουν στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, διέπονται από το δίκαιο του τόπου όπου καταρτίστηκαν. Για την κληρονομική διαδοχή εφαρμόζονται οι σχετικοί κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Κατά τα λοιπά, τα σύμφωνα συμβίωσης της παρούσας παραγράφου δεν αναπτύσσουν στην ελληνική έννομη τάξη περισσότερα αποτελέσματα από αυτά που προβλέπονται στον παρόντα νόμο» (άρθρο 13).

14. Επίσης, στις διατάξεις του ν. 3305/2005 «Εφαρμογή της Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής» (Α' 17) ορίζονται τα εξής:

«Γενικές αρχές. 1. Οι μέθοδοι της ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (Ι.Υ.Α.) εφαρμόζονται με τρόπο που εξασφαλίζει το σεβασμό της ελευθερίας του ατόμου και των δικαιώματός της προς προσωπική ζωή και την ικανότητα της επιθυμίας για απόκτηση απογόνων, με βάση τα δεδομένα της ιατρικής και της βιολογίας, καθώς και τις αρχές της βιοηθικής. 2. Κατά την εφαρμογή των παραπάνω μεθόδων πρέπει να λαμβάνεται κυρίως υπόψη το συμφέρον του παιδιού που θα γεννηθεί» (άρθρο 7).

«Ορισμοί. Για τους σκοπούς του νόμου νοούνται ως: 1. Ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή (Ι.Υ.Α.): κάθε περίπτωση κυοφορίας και τεκνοποίησης που επιτυγχάνεται με μεθόδους άλλες πλην της φυσιολογικής ένωσης άνδρα και γυναίκας και οι οποίες εφαρμόζονται σε ειδικά οργανωμένες μονάδες ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (Μ.Ι.Υ.Α.). 2. 3. Γαμέτες: τα ώριμα απλοειδή γεννητικά κύτταρα, δηλαδή το σπερματοζωάριο του άνδρα και το ωοκύτταρο (ωάριο) της γυναίκας. 4. 9. Παρένθετη μητρότητα: η περίπτωση κατά την οποία μία γυναίκα κυοφορεί και γεννά (φέρουσα ή κυοφόρος), ύστερα από

εξωσωματική γονιμοποίηση και μεταφορά γονιμοποιημένων ωαρίων, με χρήση ωαρίου ξένου προς την ίδια, για λογαριασμό μιας άλλης γυναίκας, η οποία επιθυμεί να αποκτήσει παιδί αλλά αδυνατεί να κυοφορήσει για ιατρικούς λόγους.» (άρθρο 3).

«Παρένθετη μητρότητα. 1. Η παρένθετη μητρότητα επιτρέπεται υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 1458 Α.Κ. και όγδοο του Ν. 3089/2002. 2. 4. Η συμφωνία για κυοφορία από τρίτη γυναίκα γίνεται χωρίς οποιοδήποτε αντάλλαγμα.» (άρθρο 13).

15. Στο ν. 344/1976 «Περί ληξιαρχικών πράξεων» (Α' 143) ορίζονται και τα ακόλουθα:

«Καθήκοντα ληξιάρχου. Ο ληξιαρχος υποχρεούται: α. Να τηρή τη κατά το άρθρ. 8 του παρόντος νόμου βιβλία. β. Να καταχωρίση τις κατά τον νόμον υπ' αυτού συντακτάς ληξιαρχικά πράξεις εις τα κατά το άρθρ. 8 του παρόντος νόμου βιβλία. γ. δ. ε. Να χρησιμοποιεί για την έκδοση των ληξιαρχικών πράξεων το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 8Α.» (άρθρο 4, όπως η περ. ε' αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4144/2013- Α' 88).

«Ληξιαρχικά βιβλία - Ληξιαρχικά πράξεις. 1. Για τη βεβαίωση της αστικής κατάστασης του φυσικού προσώπου σε κάθε ληξιαρχείο τηρούνται βιβλία γεννήσεων, γάμων, συμφώνων συμβίωσης, θανάτων και εκθέσεων. 2. Τα ληξιαρχικά βιβλία είναι δημόσια. 3. Στα ληξιαρχικά βιβλία καταχωρίζονται οι πράξεις που έχουν σαν αντικείμενο τη βεβαίωση γεννήσεως, γάμου ή θανάτου του φυσικού προσώπου, την ισχύ της συμφωνίας των προσώπων που καταρτίσαν σύμφωνο συμβίωσης, τη μεταβολή του περιεχομένου ή τη διόρθωση των ληξιαρχικών πράξεων. 4. Η καταχώριση ή διόρθωση ή μεταβολή του περιεχομένου των ληξιαρχικών πράξεων γίνεται επί τη δηλώσει του προς τούτο οριζόμενου υπό του παρόντος νόμου προσώπου. 5. 6. 7. Μετά την έναρξη λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ειδικού Ληξιαρχείου Αθηνών, ο τύπος και οι τρόπος τήρησης των οικείων ληξιαρχικών βιβλίων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (άρθρο 8, όπως οι παρ. 1 και 3 αντικαταστάθηκαν με την παρ. 2α και 2β του άρθρου 29 του ν. 3801/2009 - Α' 163, η φράση «ετερόφυλων προσώπων» στην παρ. 1 καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 56 του ν. 4356/2015 - Α' 181 και η παρ. 7 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3345/2005 - Α' 138).

«Στοιχεία περιεχόμενα εις άπασας τας ληξιαρχικάς πράξεις. 1. Αι ληξιαρχικά πράξεις καταχωρίζονται εις τα ληξιαρχικά βιβλία κατ' αύξοντα αριθμόν, περιέχουν δε, πέραν των εις τα άρθρ. 22, 31 και 34 του παρόντος νόμου, οριζομένων, κατά περίπτωσιν στοιχείων και τα κάτωθι: α. Τον τόπον, την ώραν, την ημέραν, τον μήνα, και το έτος της καταχωρίσεως. β. Το όνομα και επώνυμον του ληξιάρχου. γ. Το όνομα και επώνυμον των δηλούντων το ληξιαρχικό γεγονός. δ. Την δήλωσιν του ληξιάρχου ότι εβεβαιώθη και δια πινων μέσων περί της ταυτότητος των δηλούντων το ληξιαρχικό γεγονός. ε. Την δήλωσιν ότι η καταχωρίσθεϊσα πράξις ανεγνωσθη και εβεβαιώθη παρά των δηλούντων το ληξιαρχικό γεγονός. στ. Την υπογραφήν των δηλούντων το ληξιαρχικό γεγονός. ή εφ' όσον ούτοι αγνοοούν ή αδυνατούν να υπογράψουν, τον λόγον του κωλύματος τούτου. ζ. Την υπογραφήν του ληξιάρχου. η. Την προσυπογραφήν των πράξιν υπολλήλου. 2. Ο ληξιαρχος υποχρεούται να εισάγει στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 8Α και κάθε άλλο στοιχείο υποδεικνύμενο από τους διαπιστευμένους φορείς προς εξυπηρέτηση των σκοπών λειτουργίας τους. 3. Εφόσον γεγονός έλαβε χώραν ενώπιον του ληξιάρχου δύναται ο ληξιαρχος να βεβαιώι τούτο εις την ληξιαρχικήν πράξιν» (άρθρο 9, όπως η λέξη «εμφανισθέντων» στις περ. γ', δ', ε' και στ' της παρ. 1 αντικαταστάθηκε από τις λέξεις «δηλούντων το ληξιαρχικό γεγονός» και η παρ. 2 προστέθηκε με αναριθμηση της παρ. 2 σε παρ. 3 με τις παρ. 3 και 4 αντίστοιχα του άρθρου 4 του ν. 4144/2013 - Α' 88).

«Διόρθωσις στοιχείων ληξιαρχικών πράξεων. 1. Προς διόρθωσιν ληξιαρχικής πράξεως απαιτείται τελεσιδικός δικαστική απόφασις. 2. Σφάλματα, προφανώς εκ παραδρομής, παρεισφρήσαντα εις ληξιαρχικήν πράξιν, μη αφορώντα δε εις τον τόπον, ημεραν, μήνα, έτος και ώραν τελέσεως του εις την πράξιν βεβαιουμένου γεγονότος, δύνανται να διορθωθούν επίσης και αδεία του Εισαγγελέως Πρωτοδικών ή όπου δεν εδρεύει Εισαγγελέως, του Ειρηνοδίκου, εκδομένη μετά έρευνας και εξακριβώσιν των πραγματικών στοιχείων, επί τη αιτήσει παντός έχοντος έννομον συμφέρον. 3. Σφάλματα, προφανώς εκ παραδρομής, παρεισφρήσαντα εις ληξιαρχικήν πράξιν, αφορώντα δε εις τον τονισμόν ή τους γραμματικούς και φσολογικούς κανόνες των εις αυτήν στοιχείων, δύνανται επίσης να διορθωθούν και άνευ αδείας του Εισαγγελέως Πρωτοδικών ή του Ειρηνοδίκου, υπό του αρμοδίου ληξιάρχου, μετά προηγουμένην υπ' αυτού έρευνας και εξακριβώσιν των πραγματικών στοιχείων επί τη αιτήσει παντός έχοντος έννομον συμφέρον» (άρθρο 13).

«1. Εντός δέκα ημερών από του τοκετού δηλοῦται η γέννησις εις τον ληξιαρχον του τόπου, εν ω αύτη έλαβε χώραν, επί τη προσαγωγή πιστοποιήσεως ιατροῦ ή μαιας, υποχρεωμένων εις την έκδοσιν ταύτης, εν αδυναμία δε εκδόσεως της βεβαιώσεως, επί τη βάσει υπευθύνου δηλώσεως του υποχρέου. Στην περίπτωση που προβλέπεται από το άρθρο 1464 του Αστικού Κώδικα, προσάγεται και η δικαστική άδεια που δόθηκε στη γυναίκα που επιθυμεί να αποκτήσει τέκνο 2.» (άρθρο 20, όπως το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε με το άρθρο έβδομο του ν. 3089/2002 - Α' 327).

«Στοιχεία της πράξης γεννήσεως. 1. Η ληξιαρχική πράξις γεννήσεως, πλην των εν άρθρ. 9 στοιχείων, περιέχει: α. Το όνομα και επώνυμον, το επάγγελμα και την κατοικίαν του δηλούντος. β. Τον τόπον την ώραν, την ημέραν, τον μήνα και το έτος του τοκετού. γ. Το φύλο του νεογνού και τον σειράν γέννησής του. δ. Το όνομα, το επώνυμο, τη δημοτικότητα και, εφόσον υφίσταται, το Φορέα Ασφάλιστος του νεογνού. ε. Το όνομα, το επώνυμο, την ιθαγένεια, το θρήσκειο, το επάγγελμα, την κατοικία και τα στοιχεία εγγραφής στο δημοτολόγιο των γονέων. Περιέχει, επίσης, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης και, εφόσον υφίσταται, το Φορέα Ασφάλιστος αυτών. 2.» (άρθρο 22, όπως οι περ. γ' και δ' της παρ. 1 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 14 του ν. 1438/1984 - Α' 60 και, στη συνέχεια, οι περ. δ' και ε' της παρ. 1 αντικαταστάθηκαν με τις παρ. 6 και 7 του άρθρου 4 του ν. 4144/2013 - Α' 88).

Ακολούθως, στο κεφάλαιο Ε' του πιο πάνω ν. 334/1976 με τίτλο «ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ» ορίζονται και τα ακόλουθα:

«Οι ληξιαρχικές πράξεις για τη γέννηση, το γάμο ή το θάνατο Έλληνα υπηκόου που γίνονται στο εξωτερικό από ξένες αρχές έχουν αποδεικτική δύναμη και στην Ελλάδα, εφ' όσον τηρήθηκαν οι διατυπώσεις που ορίζει ο νόμος του τόπου της σύνταξής τους» (άρθρο 41, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1250/1982 - Α' 46).

«Υποχρέωσις δηλώσεως ληξιαρχικών γεγονότων λαμβανόντων χώραν εις την αλλοδαπήν. 1. Οι εν τη αλλοδαπή Έλληνες υπήκοοι υποχρεούνται όπως, τα εν τη αλλοδαπή λαμβανοντα χώραν ληξιαρχικά γεγονότα, δηλούν ενώπιον της κατά τόπον αρμοδίας ελληνικής προξενικής αρχής, κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου. 2. Ληξιαρχικά γεγονότα γέννησης, γάμου και θανάτου ελλήνων υπηκόων που συμβαίνουν στην αλλοδαπή μπορούν να δηλώνονται από τους υπόχρεους και στις επιχώριες αρχές. Στην περίπτωση αυτή οι υπόχρεοι οφείλουν μέσα σε τρεις μήνες

από τη σύνταξη της πράξης να υποβάλουν αντίγραφο της στην αρμόδια Ελληνική προξενική αρχή, εκτός εάν ζητήσουν τη σύνταξη ληξιαρχικής πράξης και ενώπιον της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 344/1976. Αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης σε επίσημη μετάφραση μπορούν να υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι και απευθείας στο Ληξιαρχείο Αθηνών. 3. 4. 5. 6.» (άρθρο 42, όπως η παρ. 2, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 4 του ν. 1250/1982 - Α' 46, αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 16 του ν. 1438/1984 - Α' 60).

«Αρμόδιον ληξιαρχείον προς καταχώριση ληξιαρχικών πράξεων συντασσόμενων εν τη αλλοδαπή. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 1, 2 και 6 του προηγούμενου άρθρου συντασσόμενες ληξιαρχικές πράξεις καταχωρίζονται στο Ειδικό Ληξιαρχείο μετά από προηγούμενο έλεγχο αυτών από τον Ειδικό Ληξιαρχο» (άρθρο 43, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 3801/2009 - Α' 163).

«Διόρθωση ληξιαρχικών πράξεων που συντάχθηκαν στην αλλοδαπή. Τις κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 13, αρμοδιότητες του εισαγγελέα πρωτοδικών ή του ειρηνοδίκη, για εσφαλμένες ληξιαρχικές πράξεις, ασκεί στην αλλοδαπή ο προϊστάμενος της ελληνικής προξενικής αρχής» (άρθρο 45, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 2130/1993 - Α' 62).

16. Εξάλλου, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 47 του πιο πάνω ν. 344/1976, με τίτλο «Τελικές διατάξεις», όπως αυτό ίσχυε πριν την τροποποίηση του με την παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 3274/2004 (Α' 195), εκδόθηκε το με αριθμό 850/1976 π.δ/μα «Περί των λεπτομερειών εφαρμογής του Νομού 344/1976 "περί ληξιαρχικών πράξεων"» (Α' 311), στο οποίο ορίζονται και τα εξής:

«Στοιχεία πράξεως γεννήσεως εξωγύμου. Εάν το τέκνον εδηλώθη ως εξωγυμον, εις την ληξιαρχικήν πράξιν αναφέρονται το όνομα και επώνυμον, η ιθαγένεια, το θρήσκευμα, το πτόγγελλμα, η κατοικία και τα στοιχεία εγγραφής εις το δημοτολόγιον μόνον της μητρός» (άρθρο 12).

«Καταχώρισις αντιγράφων ληξιαρχικών πράξεων συνταχθεισών εις την Αλλοδαπήν.

1. Τα αντίγραφα των παντός είδους συνταχθεισών ληξιαρχικών πράξεων ενώπιον των ελληνικών προξενικών αρχών ως και τα αντίγραφα των, κατά το άρθρον 42 παρ. 2 του Νόμου, συνταχθεισών ληξιαρχικών πράξεων ενώπιον επιχωρίων αρχών, αφορυσών εις Έλληνας υπηκόους, καταχωρίζονται εις το ληξιαρχείον Αθηνών εις ειδικόν προς τούτο βιβλίον. 2. Η καταχώρισις των αντιγράφων των κατά την

προηγούμενην παράγραφον συνταχθεισών ληξιαρχικών πράξεων συνίστανται εις την εξ ολοκλήρου μεταγραφήν αυτών εις το προς τούτο ειδικόν βιβλίον» (άρθρο 18). «Καταχώρισις διορθώσεων και μεταβολών επί των ληξιαρχικών πράξεων. Δια την καταχώρισιν διορθώσεως, κατά το άρθρον 13 του νόμου, ή σημείωσιν μεταβολής, κατά το άρθρον 14 του Νόμου, εις το περιθώριον ληξιαρχικής πράξεως, ο υπάρχος προς δήλωσιν υποβάλλει αίτησιν εις τον ληξιαρχον, προσάγων επίσημον αντίγραφον του τίτλου, επί του οποίου στηρίζεται η αίτησις, προσέτι δε, προκειμένου περί δικαστικής αποφάσεως, και τα έγγραφα, εκ των οποίων βεβαιούται ότι αυτή κατέστη τελεστικός ή αμετάκλητος, εφ' όσον κατά νόμον απαιτείται τοιαύτη. Τα συνοδεύονται την αίτησιν έγγραφα φυλάσσονται εις ίδιον φάκελον κατά το άρθρον 21 του παρόντος» (άρθρο 20).

17. Επίσης, με το άρθρο 9 του ν. 2307/1995 (Α' 113), όπως τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 21 προστέθηκαν με την παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 2503/1997 (Α' 107), ορίστηκε ότι: «1. 21. Οι αρμοδιότητες του Ληξιαρχείου Αθηνών για γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην αλλοδαπή ασκούνται από υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών. Η διάρθρωση της υπηρεσίας του ληξιαρχείου αυτού σε οργανικές μονάδες, οι αρμοδιότητές τους, οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται οι προϊστάμενοι και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια ρυθμίζονται με το προεδρικό διάταγμα της οργάνωσης της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου. Μέχρι τη δημοσίευση του διατάγματος αυτού η παραπάνω υπηρεσία αποτελεί οργανική μονάδα επιπέδου δ/νσης. 28. Συνιστάται στην έδρα της Περιφερειακής Διοίκησης Αθηνών το Ειδικό Ληξιαρχείο, ως αποκεντρωμένη υπηρεσία του Ληξιαρχείου Εσωτερικών με αρμοδιότητα τα ληξιαρχικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην αλλοδαπή. 29. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών και Οικονομικών, καθορίζονται λεπτομερώς η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες της υπηρεσίας της προηγούμενης παραγράφου, οι κατηγορίες και οι κλάδοι του προσωπικού της, ο αριθμός θέσεων κατά κλάδο και οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται οι προϊστάμενοι των οργανικών της μονάδων. 30. Το Ειδικό Ληξιαρχείο αρχίζει να λειτουργεί έξι (6) μήνες μετά τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Κατ' εξουσιοδότηση της πιο πάνω παρ. 29 του άρθρου 9 του ν. 2307/1995 εκδόθηκε το π.δ/μα 243/2005 «Διάρθρωση, καθορισμός αρμοδιοτήτων και κλάδων επιλογής προϊσταμένων της Διεύθυνσης του Ειδικού Ληξιαρχείου του Υπουργείου

Σ

Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (Α' 293), στο οποίο ορίστηκε:

«Η Διεύθυνση του Ειδικού Ληξιαρχείου εντάσσεται στη Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (άρθρο 1).

«Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης του Ειδικού Ληξιαρχείου συνίστανται στην καταχώριση (μεταγραφή) των ληξιαρχικών πράξεων, που συντάσσονται στην αλλοδαπή, για Έλληνες υπηκόους, είτε ενώπιον των ελληνικών προξενικών αρχών, είτε ενώπιον των επιχωρίων αρχών, στα τηρούμενα για το σκοπό αυτό ληξιαρχικά βιβλία γεννήσεων, γάμων, θανάτων και εκθέσεων μετά προηγούμενο έλεγχο αυτών, από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης αυτής. Κατανέμονται στα εξής τμήματα: α. Τμήμα Γεννήσεων, Βαπτίσεων, β. Α. Τμήμα Γεννήσεων Βαπτίσεων. Οι αρμοδιότητες των Τμήματος Γεννήσεων Βαπτίσεων είναι: 1. Καταχώριση (μεταγραφή) των ληξιαρχικών πράξεων γεννήσεων που συντάσσονται στην αλλοδαπή για Έλληνες υπηκόους, είτε ενώπιον των ελληνικών προξενικών αρχών, είτε ενώπιον των επιχωρίων αρχών, στα τηρούμενα βιβλία γεννήσεων. 2. 4. Διόρθωση στοιχείων των εν λόγω ληξιαρχικών πράξεων, που γίνεται: α. Με τελεστική δικαστική απόφαση. β. Με άδεια του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών. Γ. Με εντολή του ίδιου του προϊσταμένου της Διεύθυνσης του Ειδικού Ληξιαρχείου. (άρθρο 2).

Ακολούθησαν, αρχικά το π.δ/μα 105/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» (Α' 172/28-08-2014, διορθ. σφαλμ. Α' 193/16-09-2014), με το άρθρο 41 του οποίου, με έναρξη ισχύος δύο μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταργήθηκε το πιο πάνω π.δ/μα 243/2005 και, στη συνέχεια, το ήδη ισχύον π.δ/μα 141/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών» (Α' 180/23-11-2017), με το άρθρο 44 του οποίου καταργήθηκαν από την έναρξη ισχύος του οι διατάξεις του π.δ/τος 105/2014 κατά το μέρος που ρυθμίζουν θέματα και αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών και στο οποίο ορίζονται και τα ακόλουθα: «Διάρθρωση. Το Υπουργείο Εσωτερικών διαρθρώνεται ως ακολούθως: 1. 2. α. Κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών: Η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου αποτελείται από τις ακόλουθες υπηρεσίες: αα. αγ. Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. β.» (άρθρο 2).

Σ

Διάρθρωση - Αρμοδιότητες Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. 1. 2. Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α. β. Τη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης. γ.» (άρθρο 7).

«Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης. 1. Η Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης έχει ως επιχειρησιακό στόχο τη ρύθμιση όλων των θεμάτων που σχετίζονται με την τήρηση, επεξεργασία, χρήση και διαχείριση των στοιχείων αστικής και δημοτικής κατάστασης των πολιτών, τη συγκρότηση και εξασφάλιση της ορθότητας των στοιχείων βάσεων δεδομένων εθνικής εμβέλειας, την χορήγηση οδηγιών για την κατάρτιση και ενημέρωση των μητρώων αρρένων, των δημοτολογίων και των ληξιαρχικών βιβλίων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, καθώς και την καταχώριση των ληξιαρχικών πράξεων Ελλήνων πολιτών που συντάσσονται στην αλλοδαπή. 2. Η Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης συγκροτείται από τα ακόλουθα τμήματα: α. β. Τμήμα Ειδικού Ληξιαρχείου. γ. 3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης κατανέμονται ως ακολούθως: α. β. Το Τμήμα Ειδικού Ληξιαρχείου, είναι αρμόδιο για: βα. Την καταχώριση όλων των ληξιαρχικών πράξεων που αφορούν Έλληνες πολίτες και αποστέλλονται δια του ταχυδρομείου από τις ελληνικές προξενικές αρχές ή τις επιχωρίες αρχές, αναφερόμενες ειδικότερα σε γεγονότα γέννησης, θανάτου, ονοματοδοσίας, βάπτισης, γάμου, συμφώνου συμβίωσης, νομιμοποίησης και αναγνώρισης τέκνου, προβαλής της πατρότητας τέκνου, υιοθεσίας, προσθήκης ή μεταβολής ονόματος, επωνύμου, ιθαγένειας, θρησκευματος ή αλλαγής φύλου. ββ. βγ. Τη διόρθωση των ληξιαρχικών πράξεων. βδ.» (άρθρο 9).

18. Εξάλλου, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 344/1976 που προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3345/2005 - Α' 138, εκδόθηκε η με αριθμό 33735/30-08-2005 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Θέματα λειτουργίας του Ειδικού Ληξιαρχείου Αθηνών» (Β' 1229), στην οποία ορίστηκαν τα ακόλουθα για τον τύπο και τον τρόπο τήρησης των οικείων ληξιαρχικών βιβλίων στο Ειδικό Ληξιαρχείο από την έναρξη λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος στο εν λόγω ληξιαρχείο, όπως η παρ. Α.4 προστέθηκε με την με αριθμό 8481/13-02-2006 (Β' 223) απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης:

Α. ΑΡΧΙΚΕΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ. 1. Τα βιβλία γεννήσεων, γάμων, θανάτων και εκδόσεων τυπώνονται μέσω του Η/Υ σε χαρτί Α4, αμέσως μετά την συμπλήρωση διακοσίων πενήντα (250) αριθμημένων φύλλων, στα οποία θα έχουν καταχωρηθεί τα αντίστοιχα γεγονότα. 2. Στην συνέχεια δένονται σε τόμους, σφραγίζονται ανά φύλλο με την σφραγίδα του Ειδικού Ληξιαρχείου Αθηνών, μονογράφονται από τον Ληξιαρχο του Ειδικού Ληξιαρχείου Αθηνών, και υπογράφονται από αυτόν ανά πράξη καταχώρησης. 3. Β. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ. 1. Οι μεταβολές των πράξεων που δεν έχουν καταχωρηθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα, καταχωρίζονται στα υφιστάμενα ληξιαρχικά βιβλία. 2. Πράξεις που έχουν καταχωρηθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα μεταβάλλονται σ' αυτό και στην συνέχεια τυπώνονται σε βιβλία μεταβολών κατά ληξιαρχική πράξη με τη διαδικασία που περιγράφεται στο Α της παρούσης

Ήδη, στο ν. 4483/2017 « Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις » (Α' 107/31-07-2017 - Διορθ. Σφαλμ. Α' 147 Α/05-10-17) ορίζεται ότι: «Δημιουργία Μητρώου Πολιτών. 1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργείται και τηρείται πληροφοριακό σύστημα με την ονομασία «Μητρώο Πολιτών», το οποίο συγκροτείται από: α., β. και γ. το σύνολο των στοιχείων ληξιαρχικών πράξεων που εισάγονται και τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα του Ειδικού Ληξιαρχείου του ίδιου Υπουργείου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.» (άρθρο 115).

«Μεταβατικές διατάξεις. 1. Οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ως προς το Εθνικό Δημοτολόγιο, το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων και το Ειδικό Ληξιαρχείο του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και ως προς την ευθύνη και τις υποχρεώσεις των χρηστών τους, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.» (άρθρο 124).

19. Επίσης, στο άρθρο 782 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως η παρ. 1 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου έκτου του ν. 4335/2015 (Α' 87), ορίζεται ότι: «1. Όταν ο νόμος απαιτεί δικαστική απόφαση για να βεβαιωθεί ένα γεγονός, που σκοπό να συνταχθεί ληξιαρχική πράξη, η απόφαση εκδίδεται με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον ή του εισαγγελέα από το ερηνοδικείο της περιφέρειας του ληξιαρχού, ο οποίος θα συντάξει τη ληξιαρχική πράξη. 2. Η απόφαση πρέπει να βεβαιώνει και κάθε άλλο στοιχείο, που πρέπει κατά το νόμο να περιέχει η ληξιαρχική πράξη, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και για τη διόρθωση ληξιαρχικής πράξης».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνεύμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστάσεων που τέθηκαν υπόψη με το υποβληθέν ερώτημα από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

20. Κατά την διάταξη του άρθρου 13 του ΑΚ ως ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου νοούνται αφενός οι θετικές προϋποθέσεις και αφετέρου τα κωλύματα του γάμου που προβλέπονται από το εκάστοτε εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο με βάση τη διάταξη αυτή ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Θετικές δε προϋποθέσεις είναι εκείνες που πρέπει να υπάρχουν για να συναφθεί έγκυρα ο γάμος. Κατά την παράγραφο 1 εδάφιο α' του πιο πάνω άρθρου οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου ρυθμίζονται και για τα δύο πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν από το δίκαιο της ιθαγένειας ενός από αυτά (αντικειμενικό διαζευκτικό σύστημα). Στις περιπτώσεις φυσικά που και οι δύο μελλόνυμφοι έχουν την ίδια ιθαγένεια δεν τίθεται θέμα διάζευξης, αφού η αντικειμενική διάζευξη αποκτά σημασία στις περιπτώσεις που οι μελλόνυμφοι έχουν διαφορετική ιθαγένεια. Στην τελευταία αυτή περίπτωση επιλέγεται το δίκαιο της ιθαγένειας εκείνου εκ των μελλόνυμφων το οποίο ευνοεί περισσότερο ή πλήττει λιγότερο το ουσιαστικό κύρος του γάμου. Ιθαγένεια δε, το δίκαιο της οποίας εφαρμόζεται, είναι εκείνη (του ενός ή του άλλου μελλόνυμφου) κατά το χρόνο συνάψεως του γάμου. Έτσι, εάν δεν συντρέχουν στο πρόσωπο ενός μελλόνυμφου οι ουσιαστικές προϋποθέσεις τέλεσης εγκύρου γάμου σύμφωνα με το δίκαιο της ιθαγένειάς του, αρκεί για το ουσιαστικό κύρος του γάμου ότι συντρέχουν και στο μελλόνυμφο αυτό οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του δικαίου της ιθαγένειας του άλλου μελλόνυμφου (ΝΣΚ 327/2003), με την επιφύλαξη βέβαια ότι το δίκαιο αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με την ελληνική δημόσια τάξη κατά το άρθρο 33 του ΑΚ (Σπ. Βρέλλης, Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, Γ' έκδοση, 2008, σελ. 296-297).

21. Με τη διάταξη του άρθρου 33 του ΑΚ καθιερώνεται η λεγόμενη «διεθνής δημόσια τάξη» που βρίσκει πεδίο εφαρμογής όταν κατά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου τίθενται ζητήματα αλλοδαπότητας είτε ως προς το εφαρμοσθέν δίκαιο είτε ως προς τη συνδρομή συνδυαζόμενων στοιχείων που δικαιολογούν την εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου που συγκρούεται με την ημεδαπή (εσωτερική) δημόσια τάξη. Ως δημόσια τάξη κατά την έννοια του ως άνω άρθρου νοούνται οι κρατούσες στην Ελλάδα θεμελιώδεις αρχές που αφορούν τις κοινωνικές, ηθικές, οικονομικές,

ΣΧ

πολιτικές και άλλες κοινώς παραδεξιμένες αντιλήψεις, οι οποίες διέπουν και ρυθμίζουν κατά τρόπο πάγιο τις βιοτικές σχέσεις εντός του ελλαδικού χώρου, σε τρόπο ώστε η προκρινόμενη από το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο (lex causae) ρύθμιση να προκαλεί κατάσταση μη προσαρμοζόμενη προς τις αρχές αυτές, που θεμελιώνουν τον κρατούσα βιοτικό ρυθμό στην ελληνική επικράτεια. Μεταξύ δε των δύο εννοιών δημόσιας τάξης στη διάταξη του άρθρου 3 ΑΚ και εκείνης του άρθρου 33 ΑΚ υφίσταται σχέση επικάλυψης της δεύτερης από την πρώτη, με την έννοια ότι η "διεθνής δημόσια τάξη" είναι επεικέστερη, ελαστικότερη και στενότερη από εκείνη της "εσωτερικής δημόσιας τάξης" και υποδηλώνει και αντανακλά τα πολιτικά, πολιτιστικά, κοινωνικά ή οικονομικά θεμέλια της ημεδαπής έννομης τάξης, χωρίς αναγκασία να εξαρτάται η επιφύλαξη της δημόσιας τάξης από συγκεκριμένο κανόνα δικαίου. Έτσι, το αλλοδαπό δίκαιο (lex causae), που θα ρύθμιζε, κατά τη σχετική ιδιωτικού διεθνούς δικαίου διάταξη, μια σχέση με στοιχεία αλλοδαπότητας, δεν εφαρμόζεται τελικώς στην Ελλάδα (forum), αν η εφαρμογή του in concreto θίγει τα χρηστά ήθη ή γενικά τη δημόσια τάξη (Σπ. Βρέλλης, ο.π., σελ. 124, βλ. και ΟΛΑΠ 14/2015, ΟΛΑΠ 9/2016, ΟΛΑΠ 17/2008, ΑΠ 516/2016, ΟΛΑΠ 6/1990 ΝοΒ 1990.1321). Ως προς ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην περίπτωση αυτή για τη ρύθμιση της σχέσεως, κατά μία άποψη, αντί του αλλοδαπού δικαίου (lex causae) θα εφαρμοστεί το ημεδαπό δίκαιο (lex fori), ενώ, κατ' άλλη άποψη, θα εφαρμοστεί το ημεδαπό δίκαιο (lex fori), όταν δεν υφίσταται άλλος κανόνας του ίδιου αλλοδαπού δικαίου που δύναται να ρυθμίσει τη συγκεκριμένη σχέση, χωρίς η εφαρμογή του να προσκρούει in concreto στη δημόσια τάξη (Σπ. Βρέλλης, ο.π., σελ. 128).

22. Ανυπόστατος, εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1372 εδάφιο γ' ΑΚ είναι ο γάμος όταν λείπει εντελώς κάποιο ουσιώδες στοιχείο του "πραγματικού" του, δηλαδή κάποιο από τα στοιχεία της ουσιαστικής του πράξης. Ενώ, όπως γίνεται παγίως δεκτό στην ελληνική έννομη τάξη, θετική (ουσιαστική) προϋπόθεση του γάμου, αν και δεν αναφέρεται ρητά στο νόμο και ειδικά στις διατάξεις των άρθρων 1350 και 1367 ΑΚ, είναι η διαφορά φύλου (Ε.Κουνουγιέρη-Μανυλεδάκη, Οικογενειακό Δίκαιο, έκδοση 4^η, 2008, Τόμος 1). Ενόψει τούτων, ως ανυπόστατος θεωρείται και ο γάμος μεταξύ ομοφύλων (Βασ. Βαθρακοιλής, Ερμηνεία-Νομολογία ΑΚ, 1989, Τόμος Β, σε άρθρο 1372, σελ. 1877, σημ. 5). Όπως δε δέχθηκε και η Ολομέλεια του ΑΠ « υπό το ισχύον εθνικό νομοθετικό πλαίσιο δεν καταλείπεται η ευχέρεια τέλεσης γάμου μεταξύ ομοφύλων προσώπων, αφού η διαφορά φύλου θεωρείται, σχεδόν καθολικά, προϋπόθεση του υποστατού του γάμου, όπως τον

αντιλαμβάνεται ο Έλληνας νομοθέτης. Εξάλλου, η βούληση του ως προς την αντιμετώπιση ανάλογης καταστάσεως, του μορφώματος δηλαδή της ελεύθερης συμβιώσεως, αποτυπώθηκε σχετικά πρόσφατα στο ν. 3719/2008, που περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τα ετερόφυλα ζευγάρια, και στο ν. 4356/2015, που περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τα ομόφυλα ζευγάρια, γεγονός το οποίο, ανεξάρτητα από τον αντίλογο που θα μπορούσε να παραθεί κανείς, αποτελεί την έκφραση της βουλήσεως της εσωτερικής έννομης τάξεως, η οποία θεωρείται ότι αντανακλά τις ηθικές και κοινωνικές αξίες και παραδόσεις του ελληνικού λαού, που δεν αποδέχεται τη θέσπιση γάμου για τα ομόφυλα ζευγάρια. Εξάλλου, από συνταγματική άποψη το νομοθετικό αυτό πλαίσιο (της διαφοράς φύλου ως στοιχείου για το υποστατό του γάμου) δεν κείται εκτός των ορίων των άρθρων 4 παρ. 1, για την αρχή της ισότητας, και 5 παρ. 1, για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο Αστικός Κώδικας αντιλαμβάνεται το γάμο μόνο μεταξύ ετεροφύλων, η δε αναφορά των διατάξεων του ΑΚ πλέον σε "συζύγους" και "μελλόνυμφους", ουδόλως οδηγεί στο συμπέρασμα ότι έγινε για να καταδείξει ότι επεζηλ "αναγνωρίζει" πολιτικό γάμο και μεταξύ ομοφύλων, αλλά η φρασολογία αυτή υιοθετήθηκε για λόγους νομοτεχνικούς. Η άποψη αυτή ενισχύεται και από τη ρητή αναφορά στο σχετικά πρόσφατο νομοθέτημα του ν. 3719/2008, με τον οποίο θεσπίστηκε το σύμφωνο ελεύθερης συμβιώσεως, όπου στο άρθρο 1 αυτού γίνεται χρήση ρητή της έννοιας των "ετεροφύλων". Εξάλλου, και από το άρθρο 12 της ΕΣΔΑ ουδόλως συνάγεται καταλυτικό επιχείρημα υπέρ της αναγνώσεως πολιτικού γάμου μεταξύ ομοφύλων, αφού και εκεί διακρίνονται τα δύο φύλα, ομοίως δε και στο άρθρο 23 παρ. 2 του ΔΣΑΠΔ. Και είναι μεν αληθές ότι η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) στο Στρασβούργο, κρίνει και τάσσεται υπέρ της διευρύνσεως της έννοιας της οικογένειας και μεταξύ ομοφύλων, πλην όμως δεν έχει αποφανθεί για τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί αυτή η διεύρυνση, π.χ. με τον νομικό μόνον τρόπο, όπως λ.χ. με το σύμφωνο συμβιώσεως ή με άλλο τρόπο. Επομένως, υπό το κρατούν νομικό καθεστώς στην Ελλάδα δεν νοείται πολιτικός γάμος μεταξύ ομοφύλων, είναι δε έτερο το ζήτημα, αν υφίσταται ανάγκη σχετικής νομοθετικής ρυθμίσεως, όπως ήδη έχουν πράξει αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός για το οποίο αναπτύσσεται κατά τα τελευταία έτη και στη χώρα μας ευρεία επιστημονική και κοινωνική συζήτηση για το θέμα αυτό» (ΟΛΑΠ 1428/2017).

23. Εξάλλου, από το άρθρο 1456 ΑΚ προκύπτει ότι στην τεχνητή γονιμοποίηση δικαιούται να προσφύγει έγγαμο ετερόφυλο ζεύγος, άγαμο ετερόφυλο ζεύγος, που

ΣΧ

συμβιώνει (με ή δίχως σύμφωνο συμβίωσης), αλλά και μοναχικές άγαμες γυναίκες, τη διαφορά μόνο ως προς τον απαιτούμενο τύπο της συναίνεσης, που αρκεί να είναι έγγραφη όταν υπάρχει γάμος ή σύμφωνο συμβίωσης, ενώ επί γυναίκας μόνης ή σε ελεύθερη ένωση με ετερόφυλο σύντροφο απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο. Με την τροποποίηση του νόμου για το σύμφωνο συμβίωσης και την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του και στους ομόφυλους συντρόφους με τον ν. 4356/2015 και με δεδομένη την ουδέτερη ως προς το φύλο διατύπωση του άρθρου 1456 παρ. 1 εδ. α' ΑΚ, όπου γίνεται λόγος για έγγραφη συναίνεση των προσώπων που επιθυμούν να αποκτήσουν τέκνο, δημιουργείται εύλογα προβληματισμός εάν η από κοινού προσφυγή στην ιατρικά υποβοηθούμενη γονιμοποίηση επεκτάθηκε και επιτρέπεται και στα ομόφυλα ζευγάρια που συμβιώνουν με σύμφωνο, εφόσον το μεμονωμένο δικαίωμα προσφυγής των μοναχικών άγαμων γυναικών προβλέπεται ρητά στο επόμενο εδάφιο του πιο πάνω άρθρου. Άλλωστε, το δεύτερο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1456 ΑΚ, στο οποίο γίνεται αναφορά στη από κοινού συμβολαιογραφική συναίνεση της άγαμης γυναίκας και του άνδρα με τον οποίο συζεί για πράξη υποβοήθησης ανθρώπινης αναπαραγωγής και το οποίο ρητά προβλέπει συμβίωση ετερόφυλων, καταλαμβάνει μόνον την ελεύθερη ένωση και όχι τη συμβίωση με σύμφωνο, αφού στην τελευταία δεν απαιτείται ο συμβολαιογραφικός τύπος. Η ουδέτερη όμως διατύπωση του άρθρου 1456 παρ. 1 εδ. α' ΑΚ ως προς το φύλο σε συνδυασμό με τη επέκταση της δυνατότητας σύναψης συμφώνου συμβίωσης και από ομόφυλα πρόσωπα με το άρθρο 1 του ν. 4356/2015, δεν μπορεί να θεμελιώσει βάσιμα ότι ο νομοθέτης επεξεργάστηκε το δικαίωμα της από κοινού απόκτησης τέκνου από ομόφυλους συντρόφους που συμβιώνουν με σύμφωνο με προσφυγή σε μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Αυτό προκύπτει ευθέως, από το ότι ουδενία πρόβλεψη έχει γίνει στον ν. 4356/2015 για τον τρόπο ίδρυσης της συγγένειας των παιδιών που θα μπορούσαν να γεννηθούν με μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής από ομόφυλο ζευγάρι που συμβιώνει με σύμφωνο, και με τους δύο - ομόφυλους - συντρόφους. Το άρθρο 9 του ν. 4356/2015 καταλαμβάνει μόνο το σχήμα γυναίκας που φέρνει στον κόσμο παιδί και έχει συνάψει σύμφωνο με άνδρα, άρα καλύπτεται μόνον το σύμφωνο συμβίωσης ετερόφυλων. Επιμένοντας, ακόμη κι αν ο ένας σύντροφος αποκτήσει τέκνο, δεν προβλέπεται στο νόμο τρόπος ίδρυσης συγγένειας (σχέσης γονέως και τέκνου) και με τον άλλο - ομόφυλο - σύντροφο. Άλλωστε, σε όλες τις συζητήσεις που οδήγησαν στην ψήφιση του ν. 4356/2015 διευκρινιζόταν ότι η επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στους

ομόφυλους συντρόφους θα αφορά μόνο στη μεταξή τους σχέση και δεν ήταν στη βούληση του νομοθέτη να τους χορηγήσει δικαίωμα απόκτησης κοινών τέκνων, είτε με μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής είτε με υιοθεσία (τεκνοθεσία). Αυτό είναι απόλυτα συνεπές και με τη χρονική ισχύ των σχετικών νομοθετημάτων, διότι το άρθρο 1456 ΑΚ που εισήχθη με τον ν. 3089/2002, προηγείται χρονικά του ν. 4356/2015, αλλά και του προγενέστερου ν. 3719/2008 (για το σύμφωνο συμβίωσης ετερόφυλων) και η ουδέτερη ως προς το φύλο διατύπωσή του προφανώς και δεν οφείλεται στη συμπεριληψη των ομόφυλων συντρόφων - από κοινού - στα νομιμοποιούμενα να προσφύγουν σε μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής πρόσωπα, αφού τότε οι νοητές μορφές συμβίωσης ήταν δύο: γάμος (για ετερόφυλους συντρόφους) και ελεύθερη ένωση (ανεξάρτητα από φύλο). Δεν είχε εισαχθεί, δηλαδή, ακόμη στην έννομη τάξη μας το σύμφωνο συμβίωσης και δη των ομοφύλων. Αρχικά, επομένως, δικαίωμα προσφυγής σε μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής χορηγήθηκε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1456 ΑΚ, στα έγγαμα πρόσωπα, στους συμβιώντες ελεύθερα ετερόφυλους και στις άγαμες γυναίκες, εκτός ελεύθερης σχέσης με ετερόφυλο πρόσωπο, όπως συνάγεται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1456 παρ. 1 ΑΚ. Μετά τον ν. 3719/2008 ως «πρόσωπα που επιθυμούν να αποκτήσουν τέκνο» εκλαμβάνονταν και οι (ετερόφυλοι) σύντροφοι με σύμφωνο συμβίωσης, όπερ εξακολουθεί να ισχύει και μετά τον ν. 4356/2015, μη δυναμένων να ιδωθούν ως «πρόσωπα που επιθυμούν να αποκτήσουν τέκνο» και των ομόφυλων που έχουν καταρτίσει σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον λείπει σχετική βούληση του νομοθέτη και δεν προβλέπεται οποιασδήποτε ρύθμιση του τρόπου ίδρυσης της συγγένειας αμφοτέρων των συντρόφων με το τέκνο που θα γεννηθεί (βλ. και ΣτΕ 2003/2018, σκέψη 7^η, Κ. Παναγόπουλος, *Επιτομή Οικογενειακού Δικαίου*, έκδοση 2017, σελ.30-31).

24. Η αμέσως πιο πάνω ρύθμιση, δηλαδή ο αποκλεισμός των ομόφυλων ζευγαριών που συμβιώνουν με σύμφωνο από τη δυνατότητα να καταστούν γονείς τέκνων που θα γεννηθούν με μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής ακολουθεί τη στάση που διαπνέει το σύνολο του ισχύοντος οικογενειακού δικαίου ως προς τη θέση των παιδιών στην οικογένεια και τη θεμελίωση γονεϊκών σχέσεων εντός των προβλεπόμενων σ' αυτό νομικών μορφών συμβίωσης από ετερόφυλα ζευγάρια, εφόσον ρητά αποκλείεται η δημιουργία γονεϊκών σχέσεων από ομόφυλα ζευγάρια σε κάθε μορφή συμβίωσης (με σύμφωνο ή ελεύθερη), είτε με μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, είτε με την υιοθεσία από κοινού (άρθρο 1545 ΑΚ)

είτε με την υιοθεσία από τον ένα ομόφυλο σύντροφο των τέκνων του άλλου (1562 ΑΚ). Η θέση αυτή του νομοθέτη απηχεί τις κρατούσες στην Ελλάδα θεμελιώδεις αντιλήψεις ως προς ανατροφή των παιδιών από γονείς διαφορετικού φύλου σε κάθε προβλεπόμενη μορφή οικογενειακής συμβίωσης (γάμο, συμβίωση με σύμφωνο ή μη), ώστε να καθίστανται διακριτά το πατρικό και μητρικό πρότυπο ως αναγκαίων στοιχείων για τη βιολογική και διανοητική ισορροπία και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανήλικων παιδιών, ανεξαρτήτως του εάν η γονεϊκότητα θεμελιώνεται στη βιολογική συγγένεια (φυσικά τέκνα), στη νομική ίδρυση της μέσω υιοθεσίας ή στην κοινωνικο-συναισθηματική συγγένεια που εισήχθη νομοθετικά με το ν. 3089/2002 για την ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η επικρατήσασα πριν την ισχύ του πιο πάνω ν. 4356/2015 αντίληψη στη θεωρία ότι η κατ' άρθρο 33 ΑΚ ελληνική δημόσια τάξη θίγεται από την εφαρμογή αλλοδαπών κανόνων που επιτρέπουν τη σύναψη γάμου μεταξύ ομοφύλων (Σπ. Βρέλλης, ο.π., σελ. 298, σημ. 18), όχι μόνον δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση μετά την επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια με τις διατάξεις του ν. 4356/2015, αλλά μάλλον ενισχύεται, με τη ρητή πρόβλεψη του νομοθέτη ότι δεν αποκτούν και δικαίωμα απόκτησης κοινών τέκνων, είτε με μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής είτε με υιοθεσία (τεκνοθεσία).

Υπό τα δεδομένα αυτά, τυχόν προκρινόμενη από το εφαρμοστέο αλλοδαπό δίκαιο ρύθμιση που αναγνωρίζει γάμο μεταξύ ομοφύλων με δικαίωμα απόκτησης κοινών τέκνων, είτε με μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, είτε με υιοθεσία, θα προσέκρουε στην αμέσως πιο πάνω προαναφερθείσα και κρατούσα στην Ελλάδα θεμελιώδη αντίληψη της ανατροφής των παιδιών σε κάθε μορφής οικογενειακή συμβίωση από γονείς διαφορετικού φύλου (για την αδυναμία κοινής υιοθεσίας από συντρόφους που συνάπτουν σύμφωνο συμβίωσης, Κ. Παναγόπουλος, ο.π., σελ. 391) και θα ήταν ανεπαρκής κατ' άρθρο 33 ΑΚ ως αντίθετη με την ημεδαπή διεθνή δημόσια τάξη.

25. Στο άρθρο 19 έως και 22 ΑΚ περιλαμβάνεται η ρύθμιση των σχέσεων γονέα και τέκνου όταν το τελευταίο είναι γεννημένο εκτός γάμου. Τέκνο δε γεννημένο εκτός γάμου, ως στοιχείο της ρυθμίσεως των πιο πάνω άρθρων 19 έως και 22 ΑΚ, είναι το τέκνο που δεν χαρακτηρίζεται ως «γεννημένο σε γάμο» κατά την έννοια του άρθρου 17 ΑΚ. Εξάλλου, ο κανόνας ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του άρθρου 17 ΑΚ θέτει ως πρόκριμα το γάμο της μητέρας με το φερόμενο σύζυγό της, πρόκριμα που θα κριθεί κατά το δίκαιο του άρθρου 13 ΑΚ (ΟΛΑΠ 9/2009). Οι διατάξεις των άρθρων αυτών θα

εφαρμοστούν και στην περίπτωση τέκνων που γεννήθηκαν εντός γάμου που κατά το δίκαιο του άρθρου 13 ΑΚ ήταν ανυπόστατος (Γραμματική-Αλεξίου Α./Παπασιώπη-Πασσιά Ζ./Βασιλακάκη Ε., *Ιδιωτικό διεθνές*, έκδοση 5^η, 2015, σελ. 228). Στις σχέσεις δε μητέρας και τέκνου γεννηθέντος εκτός γάμου που υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 19 του ΑΚ περιλαμβάνεται και το επώνυμο του τέκνου (Σπ. Βρέλλης, ο.π., σελ. 331). Κατά τη διάταξη δε του άρθρου 1506 ΑΚ τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του παίρνει το επώνυμο της μητέρας του.

26. Εξάλλου, ως προς τα σύμφωνα συμβίωσης που καταρτίζονται στην Ελλάδα ή ενώπιον ελληνικής προξενικής αρχής εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4356/2015 κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του νόμου αυτού, με την οποία καθιερώνεται ένας ιδιότυπος μονομερής κανόνας συγκροτούσεως που καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας.

27. Επίσης, στον Α.Κ. η αρχή για τη «βεβαία μητέρα», που ανατρέχει στον λατινικό κανόνα «*matr semper certa est*», διατηρεί την κεντρική θέση της για τη σύνδεση μητέρας και τέκνου (η κυοφόρος μητέρα είναι η μητέρα του παιδιού που θα γεννηθεί και κάθε παιδί έχει μητέρα τη γυναίκα που το γέννησε). Έτσι στο εδάφιο α' του άρθρου 1463 του ΑΚ τίθεται ο κανόνας ως προς την ίδρυση της συγγένειας με τη μητέρα, κατά τον οποίο η έννομη σχέση της μητρότητας και η συγγένεια με το παιδί προκύπτει από το βιολογικό γεγονός του τοκετού (βιολογική συγγένεια) ώστε για τη σύνδεση μητέρας και τέκνου αρκεί η απόδειξη ότι το παιδί γεννήθηκε από συγκεκριμένη γυναίκα για να θεμελιωθεί η μητρότητα αμφίπλευρα, ενώ κατά την παράγραφο β' του ίδιου άρθρου, η πατρότητα προκύπτει, κατά τεκμήριο, από ένα νομικό γεγονός, το γάμο ενός άνδρα με την τεκούσα ή την συμβίωσή του με την τελευταία με σύμφωνο του ν. 4356/2015 ή την αναγνώριση. Με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 1464 ΑΚ θεσπίζεται μία δεύτερη δυνατότητα θεμελίωσης μητρότητας, επί ενός νομικού γεγονότος, της δικαστικής άδειας για προσφυγή σε παρένθετη κυοφορία (ίδρυση κοινωνικοσυναισθηματικής συγγένειας). Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου 1464 ΑΚ, στην περίπτωση της παρένθετης μητρότητας, μητέρα του τέκνου τεκμαίρεται η γυναίκα στην οποία δόθηκε η σχετική δικαστική άδεια. Τη βάση του τεκμηρίου της μητρότητας αποτελεί αποκλειστικά η δικαστική άδεια ώστε η συγγένεια με τη γυναίκα που επιθυμεί το παιδί ιδρύεται μόνον εφόσον έχουν τηρηθεί οι όροι του άρθρου 1458 ΑΚ, δηλαδή μόνον εφόσον έχει προηγηθεί της μεταφοράς των γονιμοποιημένων ωαρίων η έκδοση δικαστικής απόφασης που την επιτρέπει. Σε περίπτωση, όμως, κατά την οποία η κυοφορία γίνει από άλλη

γυναίκα χωρίς να εκδοθεί η σχετική δικαστική απόφαση πριν από τη μεταφορά των γονιμοποιημένων ωαρίων, ισχύει ο κανόνας του άρθρου 1463 εδ. α' ΑΚ και μητέρα είναι η γυναίκα που γέννησε, δηλαδή η κυοφόρος, αφού η συνέπεια της παραβίασης των όρων του άρθρου 1458 ΑΚ συναρτάται με τη διάταξη του άρθρου 1464 ΑΚ, όπου ρυθμίζεται η συνέπεια της συγγένειας. Είναι προφανές ότι και η συγγένεια με τον πατέρα ιδρύεται στις περιπτώσεις αυτές ανάλογα. Αυτό ισχύει δεδομένου ότι το δικαίωμα του άνδρα να γίνει πατέρας απολαμβάνει της ίδιας προστασίας με εκείνο της γυναίκας να γίνει μητέρα (7-3/2006 ΕΔΔΑ ΝοΒ 2006.1610). Αν δηλαδή το ζευγάρι που επιθυμεί το παιδί, έχει λάβει την άδεια από το Δικαστήριο, κατ' άρθρο 1458 ΑΚ, οπότε μητέρα του τέκνου τεκμαίρεται η γυναίκα στην οποία δόθηκε η σχετική δικαστική άδεια, πατέρας του τέκνου θα θεωρείται ο σύζυγος της τεκμαιρόμενης μητέρας. Τα άρθρα 1465-1471 ΑΚ θα εφαρμόζονται ως προς αυτόν και δεν θα έχουν εφαρμογή ως προς το σύζυγο της κυοφόρου γυναίκας που γέννησε. Αν όμως ανατραπεί το τεκμήριο, όπως στην περίπτωση που το έγγαμο ζευγάρι που επιθυμεί το παιδί δεν έλαβε τη σχετική δικαστική άδεια, κατ' άρθρο 1458 ΑΚ, πατέρας του τέκνου θεωρείται ο σύζυγος της κυοφόρου γυναίκας, αφού τα άρθρα 1465-1471 εφαρμόζονται πλέον ως προς αυτόν. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η πατρότητα του άνδρα που παραχώρησε το σπέρμα του μπορεί να ιδρυθεί με την αναγνώριση, αφού βέβαια πρώτα προβληθεί η πατρότητα του συζύγου της κυοφόρου γυναίκας. Εξάλλου, όπως κρίθηκε με την με τη Γνωμοδότηση 261/2010 του ΝΣΚ, πατέρας του τέκνου που γεννήθηκε με την μέθοδο της παρένθετης μητρότητας κατά το άρθρο 1458 ΑΚ, κατόπιν σχετικής δικαστικής άδειας που δόθηκε σε μόνο άγαμο άνδρα και ανεξάρτητα της ορθότητας της σχετικής δικαστικής αποφάσεως, τεκμαίρεται ο τελευταίος κατ' εφαρμογή του εκ της παρ. 1 του άρθρου 1464 ΑΚ μαχητού τεκμηρίου της καταγωγής των τέκνων από τον ως άνω αιτήσαντα και λαβόντα την άδεια, ενώ ως προς τη μητρότητα του τέκνου, εφόσον δεν λειτουργεί τεκμήριο μητρότητας κατά το άρθρο 1464 ΑΚ, θα ισχύει ο κανόνας του άρθρου 1463 ΑΚ και έτσι μητέρα, προδιορισμένη από τον τοκέτο, θα είναι η κυοφόρος και τεκούσα το τέκνο, στο σώμα της οποίας έλαβε την άδεια να μεταφέρει γονιμοποιημένα ωάρια προς απόκτηση τέκνου ο αποκτών την πατρότητα κατά την παρ. 1 του άρθρου 1464 ΑΚ.

28. Ειδικά δε ως προς την παρένθετη μητρότητα δεν υφίσταται θεσμοθετημένος κανόνας συγκρούσεως σε επίπεδο ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, αλλά η μόνη σχετική διάταξη είναι το άρθρο 498 του ν. 3089/2002, όπως ισχύει αντικατασταθέν με το άρθρο 17 του ν. 4272/2014, σύμφωνα με το οποίο τα άρθρα 1458 και 1464 ΑΚ

εφαρμόζονται μόνον εάν η αιτούσα ή η κυοφόρος γυναίκα έχουν την κατοικία τους ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα. Το άρθρο αυτό θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι υποκρύπτει έναν κανόνα συγκρούσεως ως προς την παρένθετη μητρότητα.

29. Περαιτέρω δε με το αρ. 7 του ν. 3089/2002, με το οποίο προστέθηκε νέο εδάφιο στην πρώτη παράγραφο του αρ. 20 του ν. 344/1976, ορίστηκε ότι στην περίπτωση τέκνου που γεννήθηκε από παρένθετη κυοφόρο γυναίκα, στο ληξιαρχείο προσάγεται ως αναγκαίο στοιχείο για τη σύνταξη και καταχώριση της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως και η δικαστική άδεια που δόθηκε στη γυναίκα που επιθυμεί το τέκνο, έτσι ώστε ο ληξιαρχός να εγγράψει ως μητέρα την τελευταία.

30. Επίσης, από την αυτοτελή και συνδυασμένη ερμηνεία των πιο πάνω διατάξεων του ν. 344/1976, του κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 47 του νόμου αυτού εκδοθέντων π.δ/τος 850/1976, της κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 8 του ίδιου πιο πάνω νόμου εκδοθείσας 33735/2005 υ.α. και του ν. 4483/2017 προκύπτει ότι οι ληξιαρχικές πράξεις, με τις οποίες βεβαιώνεται η αστική κατάσταση του φυσικού προσώπου, συντάσσονται είτε με βάση τη δήλωση των υποχρεωμένων προσώπων είτε με βάση τη δικαστική απόφαση και καταχωρίζονται στα οικεία δημόσια ληξιαρχικά βιβλία που τηρούνται σε κάθε ληξιαρχείο και ήδη εισάγονται στο πληροφοριακό σύστημα του Μητρώου Πολιτών και εκτυπώνονται από το τελευταίο. Ειδικά για τα ληξιαρχικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην αλλοδαπή και αφορούν έλληνες υπηκόους, η εισαγωγή στο πληροφοριακό σύστημα των πράξεων που συντάσσονται για τα γεγονότα αυτά είτε από τις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές κατά την παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 344/1976, είτε από τις κατά τόπο αρμόδιες επιχώριες αρχές κατά την παρ. 2 του πιο πάνω άρθρου 42 του ν. 344/1976, διενεργείται από το Τμήμα Ειδικού Ληξιαρχείου της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

31. Περαιτέρω από τις διατάξεις για την ισχύ και τη σύνταξη των ληξιαρχικών πράξεων, προκύπτει ότι η ληξιαρχική πράξη αποτελεί απλώς βεβαίωση του δηλωθέντος γεγονότος, αποδεικνύοντας τα γεγονότα τα οποία κατά νόμο υποχρεωτικά αναφέρονται σ' αυτή (άρθρα 8, 12 και 29 του ν. 344/76) και δεν έχει συστατικό χαρακτήρα, αλλ' απλώς αποδεικτικό. Το αστικό δικαίωμα, όπως οι συγγενικές σχέσεις ή το επώνυμο, αλλά και το κύρος δηλωθέντος γάμου, δεν εγκαθιδρύεται με τη σύνταξη της ληξιαρχικής πράξης και, συνεπώς, δεν εξαρτάται ούτε το κύρος του γάμου, ούτε αποκτάται το οικείο δικαίωμα από την απλή αναφορά

στη συνταχθείσα πράξη κατόπιν δηλώσεως σε επιχώρια αρχή, κατά το εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976, ότι το τέκνο γεννήθηκε εντός γάμου και φέρει το επώνυμο, όχι της δηλωθείσας μητέρας του, αλλά το επώνυμο του/της συντρόφου της μητέρας ή και συνδυασμό αυτών, αλλά η επέλευση ή μη των καταστάσεων αυτών και η σύσταση αντίστοιχων δικαιωμάτων εξαρτάται από το εφαρμοζόμενο κάθε φορά δίκαιο, το οποίο (εφαρμοστέο δίκαιο), στην περίπτωση που το δηλωθέν γεγονός συνδέεται με στοιχείο αλλοδαπότητας, θα προκύψει από την εφαρμογή των διατάξεων του ημεδαπού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που ρυθμίζουν το δηλωθέν γεγονός (βλ. ΝΣΚ 283/2004).

32. Επίσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 13 ως διάρθρωση ληξιαρχικής πράξης δε νοείται στενά μόνον η αλλαγή ορισμένου στοιχείου του περιεχομένου της, το οποίο δεν ανταποκρίνεται στην αληθινή κατάσταση κατά το χρόνο συντάξεώς της, ανεξάρτητα αν η εσφαλμένη αναγραφή οφείλεται σε αναληθή δήλωση, σε σφάλμα του ληξιαρχού (Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας, ΚΠολΔ, έκδοση 2000, άρθρο 782, αριθ. 3, ΜονΠρΧαν 144/2008, ΕιρΠοδ 45/2016), αλλά και η πλήρης εξάλειψη της, σε περίπτωση που αποδεικνύεται ότι το βεβαιούμενο ληξιαρχικό γεγονός είναι εντελώς αναληθές (Σόντης, στην ΕρμΑΚ 37 αριθμ. 31). Την αποκλειστική δε αρμοδιότητα για τη διάρθρωση των ληξιαρχικών πράξεων που έχουν, ήδη, συνταχθεί στην αλλοδαπή, είτε ενώπιον της οικείας ελληνικής προξενικής αρχής, είτε ενώπιον της αρμόδιας επιχώριας αρχής της αλλοδαπής, την ασκεί το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου (περίπτωση βγ της παρ. 3 του άρθρου 9 του π.δ/τος 141/2017). Στα πλαίσια ασκήσεως αυτής της αρμοδιότητάς του, το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου, όταν διαπιστώσει ότι στις προαναφερθείσες ληξιαρχικές πράξεις που έχουν συνταχθεί στην αλλοδαπή και του αποστέλλονται ή κατατίθενται προς καταχώριση, αναγράφονται εσφαλμένα στοιχεία που χρήζουν διορθώσεως, οφείλει, ακόμη και όταν δεν υποβληθεί σχετικό αίτημα, να ενεργήσει για τη διάρθρωση των πράξεων αυτών. Εάν δε η διάρθρωση αφορά προφανείς παραδρομές, σχετικές με τον τονισμό ή τους γραμματικούς και τους φθονγικούς κανόνες, το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου ασκεί την εν λόγω αρμοδιότητα αυτοβούλως, ενώ, σε κάθε άλλη περίπτωση, οφείλει να γνωστοποιήσει το γεγονός προς τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών και, όταν η διάρθρωση αναφέρεται σε σφάλματα που οφείλονται σε προφανή παραδρομή και δεν αφορούν τον τόπο, την ημέρα, το έτος και την ώρα του γεγονότος που βεβαιώνεται στις ληξιαρχικές πράξεις, να αιτείται να του παρασχεθεί άδεια για να ασκήσει την πιο πάνω αρμοδιότητά του προς διάρθρωση της πράξεως

και, όταν δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, για να εκδοθεί, κατ' άρθρο 782 ΚΠολΔ, απόφαση από το Ειρηνοδίκαιο Αθηνών μετά από αίτηση του Εισαγγελέα για τη διάρθρωση της πράξεως, από την τελεσίδικη της οποίας δικαιούται να ασκήσει την προς τούτο σχετική του αρμοδιότητα.

33. Τέλος, κατά την επικρατούσα στο Τμήμα γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, Μεταξία Ανδροβισσανέα, Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και τους Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριο Μακαρονίδη, Γεώργιο Γρωλυνάκη και Ιωάννη Χατζηνέικου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής, Δημήτριος Καμάρης, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο), εκ των προεκτεθέντων διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 42 και του άρθρου 43 του ν. 344/1976, καθώς και από τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 18 του π.δ/τος 850/1976, συνάγεται ότι προκειμένου για ληξιαρχικές πράξεις που έχουν, ήδη, συνταχθεί στην αλλοδαπή, είτε ενώπιον της οικείας ελληνικής προξενικής αρχής, είτε ενώπιον της αρμόδιας επιχώριας αρχής της αλλοδαπής, το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου προέρχεται, στη καταχώριση (μεταγραφή) τους με την εισαγωγή τους εξ ολοκλήρου στο πληροφοριακό σύστημα, αφού προηγηθεί ο εκ του άρθρου 43 του ν. 344/1976 προβλεπόμενος έλεγχος αυτών, το εύρος του οποίου δεν πρέπει να συγχέεται με την κατά το άρθρο 41 του ν. 344/1976 αποδεικτική δύναμη των ληξιαρχικών πράξεων που καταρτίστηκαν ενώπιον επιχώριων αρχών της αλλοδαπής και, ενώ δεν οριοθετείται ρητά στις προμνημονευθείσες διατάξεις, ο έλεγχος αυτός δεν μπορεί να επεκταθεί πέραν από τη διευκρίνιση της αρμοδιότητάς του επιληφθέντος για τη σύνταξη τους οργάνου, τη διακρίβωση τήρησης των προϋποθέσεων και της διαδικασίας των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 42 και τον τυπικό έλεγχο της συνδρομής των βασικών εξωτερικών τυπικών στοιχείων των ληξιαρχικών πράξεων, ήτοι των γενικών στοιχείων του άρθρου 9 του ν. 344/1976, καθώς και των ειδικών τούτων, κατ' αντιστοιχία κατηγορία ληξιαρχικής πράξεως και ειδικά για της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως που αφορούν την παρούσα υπόθεση των άρθρων 22 του ν. 344/1976 και επί τέκνου γεννηθέντος εκτός γάμου του άρθρου 12 του π.δ/τος 850/1976 (ΝΣΚ 509/2006, 24/2007, 57/2009).

Μειοψηφίασε ο Νομικός Σύμβουλος, Σταύρος Σπυριδοπούλου, που διατύπωσε τη γνώμη ότι ο κατά τις πιο πάνω διατάξεις έλεγχος, που διενεργείται από το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου επί των προς καταχώριση πράξεων που συντάχθηκαν ενώπιον των επιχώριων αρχών κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976,

εφαρμόζεται, πέραν των βασικών εξωτερικών τυπικών στοιχείων των ληξιαρχικών πράξεων που δέχθηκε η πιο πάνω πλειοψηφισάσα γνώμη, και στη διαπίστωση της συμβατότητας των καταγεγραμμένων στις προς καταχώριση πράξεις στοιχείων προς την κατ' άρθρο 33 ΑΚ ημεδαπή διεθνή δημόσια τάξη, εφόσον δεν είναι ανεκτή η καταγραφή σε δημόσια βιβλία πράξεων που προσβάλλουν ευθέως τη δημόσια τάξη, το δε Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου, σε περίπτωση που η συνταχθείσα πράξη περιέχει στοιχεία αντίθετα προς την ημεδαπή διεθνή δημόσια τάξη κατ' άρθρο 33 ΑΚ, νομίμως αρνείται την καταχώριση των πράξεων αυτών. Ειδικότερα, διατάξεις αλλοδαπού δικαίου με τις οποίες αναγνωρίζεται και έχει έννομες συνέπειες ο γάμος μεταξύ ομοφύλων, αντίκεινται στη δημόσια τάξη, κατά την έννοια του άρθρου 33 ΑΚ (Βρέλλης, ΙΔΔ, σελ. 298, Γραμματική-Αλεξίου/Παπασιώπη-Παππά/Βασιλακάκης, ΙΔΔ, σελ. 171, Καίσης, Γάμος ομοφύλων, σελ. 736, πρβλ. και ΑΠ 1428/2017, σύμφωνα με την οποία, η εσωτερική έννομη τάξη, η οποία θεωρείται ότι αντανάκλα τις κρατούσες ηθικές και κοινωνικές αξίες και παραδόσεις του ελληνικού λαού, δεν αποδέχεται τη θέσπιση γάμου για ομόφυλα ζευγάρια). Η διαπίστωση της αντίθεσως των πράξεων αυτών προς την κατ' άρθρο 33 ΑΚ δημόσια τάξη καθιστά την εγγραφή τους στο οικείο βιβλίο του Ληξιαρχείου παράνομη. Η παρανομία αυτή ως προφανής, υπάγεται στον ασκούμενο έλεγχο επ' αυτών από το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 344/1976 και καθιστά νόμιμη και υποχρεωτική την άρνηση καταχώρισεως των πράξεων αυτών (πρβλ. *mutatis mutandis* ΑΠ 425/1963, Πονυχρ. ΙΔ, σελ. 87, Εφθεσσαλ(ποιν) 130/2012, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, σχετικά με την υποχρέωση συμβολαιογράφου να αρνηθεί τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου με καταχώριση δήλωσης από πρόσωπο που φαίνεται προφανώς ως ανίκανο κατά νόμο να δηλώσει αυτήν έγκυρα).

34. Με βάση τις προπαρατεθείσες ερμηνευτικές εκδοχές, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας:

Στην περίπτωση του πρώτου ερωτήματος, δηλώθηκε στην επιχώρια αρχή του Δήμου της Γλασκώβης η γέννηση νεογνού από Ελληνίδα, που κατοικούσε στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη συνταχθείσα για το γεγονός αυτό πράξη από την αρμόδια αρχή του Δήμου Γλασκώβης εγγράφεται ως γονέας του νεογνού, εκτός από την ελληνίδα υπήκοο μητέρα του και ομόφυλη προς τη μητέρα, αλλοδαπή υπήκοος, με την οποία είχε συνάψει έγκυρο κατά το βρετανικό δικαιο γάμο και ως επώνυμο του τέκνου ο συνδυασμός των επωνύμων των δύο γυναικών που φέρονται ως γονείς του. Ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου και το υποστατό αυτού μεταξύ των

πλειόνων δικαίων που καλούνται να εφαρμοστούν κατ' άρθρο 13 ΑΚ (της ιθαγένειας του ενός ή του άλλου των συζύγων) προφανώς υπερισχύει το δικαίο της ιθαγένειας που αναγνωρίζει ως έγκυρο το γάμο αυτό, κατά τα ήδη αναπτυχθέντα στην 20^η σκέψη. Εξάλλου και η ιδιότητα του νεογνού ως γεννημένου εντός γάμου θα κριθεί κατ' άρθρο 17 με το δικαίο που ρυθμίζει τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων που είναι το βρετανικό δικαίο κατά το άρθρο 14 ΑΚ, εφόσον οι φερόμενοι σύζυγοι δεν έχουν κοινή ιθαγένεια και ο τόπος της συνήθους διαμονής τους κατά τη διάρκεια του γάμου φέρεται, κατά το ερώτημα, να είναι στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πλην, όμως, και υπό την εκδοχή ότι το δικαίο της ιθαγένειας της αλλοδαπής συζύγου αναγνωρίζει ως έγκυρο το γάμο μεταξύ ομοφύλων, το οποίο και θα εφαρμοζόταν κατ' άρθρο 13 ΑΚ ως το δικαίο που ευνοεί τη διατήρηση του γάμου, ο οποίος, ως γάμος ομοφύλων, αναγνωρίζεται και από το δικαίο της συνήθους διαμονής τους που ρυθμίζει της προσωπικές σχέσεις των συζύγων και, ακολούθως, και το ζήτημα της ιδιότητας του νεογνού ως τέκνου γεννημένου εντός γάμου (άρθρα 14 και 17 ΑΚ), με συνέπεια κατά το εφαρμοστέο δικαίο (*lex causae*) το νεογνό να φέρεται ως τέκνο που έχει γεννηθεί εντός νομίμως υφισταμένου γάμου μεταξύ ομοφύλων, το αποτέλεσμα αυτό θα προσέκρουε στην ημεδαπή διεθνή δημόσια τάξη, όπως αναπτύχθηκε στην 24^η σκέψη, ώστε κατ' άρθρο 33 ΑΚ να αποκλείεται η εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου (*lex causae*) που αναγνωρίζει το τέκνο ως γεννημένο εντός γάμου ομοφύλων και τους τελευταίους ως γονείς αυτού. Ενόψει δε της φύσεως της ρυθμιζόμενης σχέσεως, που δεν καταλείπει περιθώριο για εφαρμογή άλλου κανόνα που να ρυθμίζει τη σχέση αυτή κατά τρόπο ανεκτό στη ελληνική διεθνή δημόσια τάξη, καλείται, σε κάθε περίπτωση, να ρυθμίσει τη σχέση αυτή το ημεδαπό δικαίο (*lex fori*), σύμφωνα με το οποίο ο γάμος ομοφύλων θεωρείται ανυπόστατος, με αποτέλεσμα το νεογνό που αφορά η πιο πάνω πράξη να θεωρείται, σε κάθε περίπτωση, ως τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο και οι σχέσεις με την Ελληνίδα μητέρα του να ρυθμίζονται από το ημεδαπό δικαίο, εφόσον κοινή τους ιθαγένεια είναι ελληνική (άρθρο 21 ΑΚ). Ενόψει τούτων και το επώνυμο του τέκνου, ως εκτός γάμου γεννηθέντος, θα είναι αυτό της μητέρας του κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1506 ΑΚ. Επομένως, στην πιο πάνω πράξη γεννήσεως εσφαλμένα εγγράφεται, κατά την εσωτερική έννομη τάξη, ως γονέας αυτού η αλλοδαπή σύντροφος της μητέρας του και ως επώνυμο αυτού ο συνδυασμός των επωνύμων των δύο, ώστε να συντρέχει λόγος διόρθωσης αυτής, με την απόλειψη ως γονέα της αλλοδαπής γυναίκας και την αναγραφή ως επωνύμου αυτού του επωνύμου της μητέρας του.

Σ Δ

Στην περίπτωση του δεύτερου ερωτήματος δηλώθηκε στην επιχώρια αρχή της Πόλεως Γουεστμίνστερ του Ηνωμένου Βασιλείου, η γέννηση νεογνού από Ελληνίδα, που κατοικούσε στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο, κατά το ιστορικό του ερωτήματος, αποκτήθηκε με μέθοδο τεχνικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής στην οποία αποβλήθηκε η μητέρα του νεογνού στη Βαρκελώνη της Ισπανίας. Στη συνταχθείσα πράξη από την αρμόδια επιχώρια αρχή της πόλεως Γουεστμίνστερ εγγράφεται ως γονέας του νεογνού, εκτός από την ελληνίδα υπήκοο μητέρα του και ομόφυλη προς τη μητέρα του, ελληνίδα υπήκοος, με την οποία η μητέρα του νεογνού είχε συνάψει έγκυρο γάμο κατά το δικαίο του τόπου τελέσεώς του, αλλά και έγκυρο κατά το ελληνικό δικαίο σύμφωνα συμβίωσης. Στην ίδια πράξη ως επώνυμο του τέκνου αναγράφεται το επώνυμο της ελληνίδας, με την οποία η μητέρα του είχε συνάψει γάμο κατά το δικαίο του τόπου τελέσεώς του και έγκυρο σύμφωνα συμβίωσης στην Ελλάδα. Εφόσον, όμως, οι φερόμενες στην πράξη ως γονείς του νεογνού έχουν την ελληνική ιθαγένεια, εφαρμοστέο είναι το ημεδαπό οικογενειακό δικαίο τόσο ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου, όσο και ως την ιδιότητα του νεογνού ως τέκνου γεννημένου εντός γάμου (άρθρα 13, 14 και 17), με αποτέλεσμα ο γάμος να θεωρείται ανυπόστατος στην ελληνική έννομη τάξη και, ακολούθως, το νεογνό που αφορά η πιο πάνω πράξη να θεωρείται ως τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο και οι σχέσεις με την Ελληνίδα μητέρα του να ρυθμίζονται από το ημεδαπό δικαίο, εφόσον κοινή τους ιθαγένεια είναι ελληνική (άρθρο 21 ΑΚ). Εξάλλου, ούτε, το σύμφωνο συμβίωσης, που εγκύτως είχαν συνάψει οι φερόμενες στην πράξη ως γονείς του νεογνού ελληνίδες, καθώς και η δοθείσα συναίνεση εκ μέρους της μιας εξ αυτών να αποκτήσει η άλλη το νεογνό με τη μέθοδο της ιατρικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, αποτελεί, κατά το ισχύον ημεδαπό δικαίο, τρόπο θεμελίωσης νόμιμης συγγένειας (σχέσεως γονέα προς τέκνο) εκείνης, που έδωσε την συναίνεσή της, με το τέκνο που απέκτησε η άλλη με τη μέθοδο της ιατρικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, όπως ήδη αναπτύχθηκε στην 23^η σκέψη. Ενόψει τούτων και το επώνυμο του τέκνου, ως εκτός γάμου γεννηθέντος, θα είναι αυτό της μητέρας του κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1506 ΑΚ. Και στην πράξη αυτή, επομένως, εσφαλμένα έχει εγγραφεί, κατά την εσωτερική έννομη τάξη, ως γονέας αυτού η ελληνίδα σύντροφος της μητέρας του και ως επώνυμο αυτού το επώνυμο της ελληνίδας συντρόφου της μητέρας του, ώστε να συντρέχει λόγος διόρθωσης αυτής, με την απόλειψη ως γονέα της ελληνίδας συντρόφου της μητέρας του νεογνού και την αναγραφή ως επωνύμου αυτού του επωνύμου της μητέρας του.

Πλην όμως, τα ελαττώματα αυτά των προς καταχώριση πιο πάνω πράξεων δεν είναι εξ εκείνων που υπάγονται στον ασκούμενο έλεγχο επ' αυτών κατά τη διάταξη του άρθρου 43 του ν. 344/1976, όπως ήδη αναπτύχθηκε στη γνώμη της πλειοψηφίας στην 33^η σκέψη και, ως εκ τούτου, το γεγονός αυτό δεν συνιστά νόμιμο λόγο άρνησης καταχώρισης της πράξης από το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου, υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι οι πράξεις αυτές περιέχουν τα αναγκαία κατά το ημεδαπό δικαίο στοιχεία ως ληξιαρχικές πράξεις γεννήσεως και αρμοδίως εκδόθηκαν, ενώ, σε κάθε περίπτωση, ρητά αποκλείεται από τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του π.δ/τος 850/1976 η καταχώριση μερικώς ληξιαρχικής πράξης που συντάχθηκε από επιχώρια αρχή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976.

Το τμήμα, όμως, του Ειδικού Ληξιαρχείου, στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του για διόρθωση των εσφαλμένων ληξιαρχικών πράξεων και εφόσον δεν πρόκειται για σφάλματα που μπορεί να διορθώσει αυτοβούλως ενεργώντας κατά την παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 344/1976, οφείλει να γνωστοποιήσει στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών τις εσφαλμένες εγγραφές των πιο πάνω πράξεων, ώστε να κινηθεί από την Εισαγγελία Πρωτοδικών η κατά νόμο προβλεπόμενη διαδικασία εκδόσεως τελεστικού δικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 782 ΚΠολΔ για τη διόρθωση των πράξεων αυτών.

35. Κατά της γνώμη του μειοψηφισάντος Νομικού Συμβούλου, Σταύρου Σπυρόπουλου και σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στη διατυπωθείσα γνώμη του στην 33^η σκέψη, η εγγραφή στις πιο πάνω ληξιαρχικές πράξεις ως γονέων των νεογνών προσώπων του ίδιου φύλου, έστω και εφαρμογή του δικαίου του κράτους της επιχώριας αρχής που συνέταξε τις πράξεις αυτές, καθιστά τις πράξεις αυτές αντίθετες προς την κρατούσα στην Ελλάδα θεμελιώδη αντίληψη ως προς ανατροφή των παιδιών από γονείς διαφορετικού φύλου σε κάθε προβλεπόμενη μορφή οικογενειακής συμβίωσης, κατά τα ήδη αναπτυχθέντα στην 24^η σκέψη και, ακολούθως, αντίθετες στη ημεδαπή διεθνή δημόσια τάξη κατ' άρθρο 33 ΑΚ και μη καταχωριστέες στα τηρούμενα ληξιαρχικά βιβλία γεννήσεων. Η διαπίστωση δε της αντίθεσως των πράξεων αυτών προς την κατ' άρθρο 33 ΑΚ δημόσια τάξη υπάγεται στον ασκούμενο έλεγχο επ' αυτών από το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 344/1976 και καθιστά νόμιμη την άρνηση καταχωρίσεως αυτών.

Σ Δ

33. Τέλος, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, στις περιπτώσεις των τρίτου και τέταρτου ερωτημάτων, που κατά το πραγματικό είναι σχεδόν ομοειδή, με μόνη διαφοροποίηση ως προς το γενετικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε για τη γονιμοποίηση των ωαρίων που μεταφέρθηκαν στην κυοφόρο, εφόσον από το ιστορικό του ερωτήματος συνάγεται ότι τα πρόσωπα που ήρθαν σε συμφωνία για την παρένθετη μητρότητα δεν είχαν ούτε κατοικία, ούτε προσωρινή διαμονή στην Ελλάδα, δεν τυγχάνουν εφαρμογής, όπως αναπτύχθηκε στην 28^η σκέψη, ούτε το άρθρο 1458 ΑΚ που επιτρέπει την απόκτηση τέκνου με τη μέθοδο της παρένθετης μητρότητας, αλλά ούτε το άρθρο 1464 που θα μπορούσε να θεμελιώσει τεκμήριο πατρότητας για τους έλληνες υπηκόους που φέρονται ως γονείς των νεογνών στις εν προκειμένω πράξεις, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά με την με αριθμό 261/2010 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, με συνέπεια να μην θεμελιώνεται και ελληνική υπηκοότητα για τα νεογνά, για την γέννηση των οποίων συντάχθηκαν οι πιο πάνω πράξεις (άρθρο 1 παρ. 1 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3284/2004 – Α' 217). Ενόψει τούτου, τίθεται θέμα αρμοδιότητας του Τμήματος του Ειδικού Ληξιαρχείου για την καταχώριση των πράξεων αυτών, αφού δεν αφορούν έλληνες υπηκόους (περίπτωση β' παραγράφου 3 άρθρου 9 π.δ/τος 141/2017 σε συνδυασμό με άρθρα 40, 41, 42 και 43 ν. 344/1976 και 18 του π.δ/τος 850/1976).

Απάντηση.

37. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί:

α) Κατά πλειοψηφία ότι, η πράξη που συντάχθηκε κατά την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976 για τη δηλωθείσα γέννηση νεογνού από ελληνίδα υπήκοο, είναι, ως προς την ελληνική έννομη τάξη, εσφαλμένη κατά το μέρος που εγγράφει ως γονέα του νεογνού ομόφυλη αλλοδαπή υπήκοο, με την οποία η ελληνίδα μητέρα του νεογνού είχε συνάψει έγκυρο γάμο κατά το δίκαιο του κράτους της επιχώριας αρχής και ως επώνυμο του νεογνού το συνδυασμό του επώνυμου της ελληνίδας μητέρας του και της αλλοδαπής. Το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου οφείλει να καταχωρίσει την πράξη, εφόσον πληροί τα τυπικά στοιχεία συντάξεώς της και, στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του για διόρθωση των εσφαλμένων ληξιαρχικών πράξεων, οφείλει να γνωστοποιήσει στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών τις εσφαλμένες εγγραφές, ώστε να κινηθεί από την Εισαγγελία Πρωτοδικών η κατά νόμο προβλεπόμενη

διαδικασία εκδόσεως τελεσιδικού δικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 782 ΚΠολΔ για τη διόρθωση της πράξεως.

β) Κατά πλειοψηφία ότι, η πράξη που συντάχθηκε κατά την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976 για τη δηλωθείσα γέννηση νεογνού από ελληνίδα υπήκοο είναι, ως προς την ελληνική έννομη τάξη, εσφαλμένη κατά το μέρος που εγγράφει ως γονέα του νεογνού και ομόφυλη ελληνίδα υπήκοο και ως επώνυμο αυτού το επώνυμο της τελευταίας, με την οποία η μητέρα του νεογνού είχε συνάψει έγκυρο γάμο κατά το δίκαιο του κράτους της επιχώριας αρχής και έγκυρο σύμφωνο συμβίωσης κατά το ημεδαπό δίκαιο. Το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου οφείλει να καταχωρίσει την πράξη, εφόσον πληροί τα τυπικά στοιχεία συντάξεώς της και, στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του για διόρθωση των εσφαλμένων ληξιαρχικών πράξεων, οφείλει να γνωστοποιήσει στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών τις εσφαλμένες εγγραφές, ώστε να κινηθεί από την Εισαγγελία Πρωτοδικών η κατά νόμο προβλεπόμενη διαδικασία εκδόσεως τελεσιδικού δικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 782 ΚΠολΔ για τη διόρθωση της πράξεως.

γ) Ομόφωνα ότι, το Τμήμα του Ειδικού Ληξιαρχείου στερείται αρμοδιότητας για την καταχώριση πράξεων που συντάχθηκαν κατά την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 344/1976 για τη δηλωθείσα γέννηση νεογνών με τη μέθοδο της παρένθετης μητρότητας από κυοφόρους υπηκόους κρατών των αλλοδαπών επιχώριων αρχών και στις οποίες εγγράφονται ως γονείς οι έλληνες υπήκοοι που ήλθαν σε συμφωνία με τις κυοφόρους, όταν προκύπτει ότι τα πρόσωπα που ήρθαν σε συμφωνία για την παρένθετη μητρότητα δεν είχαν ούτε κατοικία, ούτε προσωρινή διαμονή στην Ελλάδα, εφόσον δεν θεμελιώνεται ελληνική υπηκοότητα των νεογνών για την γέννηση των οποίων συντάχθηκαν οι πράξεις.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 26-11-2018

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδρουβασάνη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Δημήτριος Καμάρας
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.